

การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประเสริฐ นุนาปี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๐๐๐๐๐๐

๒๕๑๙, ๒๕๑๙

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

ประธาน

.....
.....

(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

ประธาน

.....
.....

(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

กรรมการ

.....
.....

(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
.....

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย
“งบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ 2541”
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เชียรศิริ วิวิธสิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์และความเอาใจใส่ของท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา คุณไมตรี วิริยะคุณประเสริฐ ตันสกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้น จนสำเร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์ธีรเทพ ทองสถิตย์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมีนบุรี เขตหนองจอก เขตลาดกระบังและเขตบึงกุ่ม ครูประจำกลุ่ม และนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณสุรรัตน์ นุนาบี พี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่เคยได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ประเสริฐ นุนาบี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	เจตคติ	11
	ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด	16
	นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติด	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	42
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	46
	การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล	47
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
	การวิเคราะห์ข้อมูล	48
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของ นักศึกษาทางไกล.....	54
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษา ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4.....	59
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษา ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4.....	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	77
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	77
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	100

บทที่

หน้า

ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	125
----------------------------	-----

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวนนักศึกษาทางไกลมาก และจำนวนนักศึกษาทางไกลน้อย	45
2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกล และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา ทางไกล	55
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลรายด้าน.....	59
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ด้านความรู้.....	60
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ด้านความรู้สึก.....	62
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม.....	64
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้านจำแนก ตามเพศ.....	66
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	67
9 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	68

10	เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ด้านความรู้สึก เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ.....	69
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้าน จำแนกตามการศึกษาของผู้ปกครอง.....	70
12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตาม อาชีพของนักศึกษาทางไกล.....	71
13	เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพของนักศึกษาทางไกล.....	72
14	เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ด้านความรู้สึก เป็นรายคู่ จำแนกตามอาชีพของนักศึกษาทางไกล.....	73
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	74
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน.....	75
17	เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล.....	76

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาของเยาวชนในปัจจุบันที่ถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ และมักถูกเอ่ยถึงบ่อย คือ ปัญหาเรื่องสิ่งเสพติด ปัญหาการติดสิ่งเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาหรือกำลังพัฒนาก็ตาม ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ปัญหาการติดสิ่งเสพติดเป็นปัญหาที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะปราบปรามป้องกันและแก้ไขให้เบาบางลง เพราะการติดสิ่งเสพติดนอกจากเป็นการทำลายตัวผู้เสพเองทั้งในแง่ความคิดความอ่าน สุขภาพ เศรษฐกิจ ศักดิ์ศรีและชื่อเสียงในสังคมแล้ว ยังเป็นผลร้ายต่อครอบครัวและต่อประเทศชาติในที่สุด (อรสา โพธิ์ทอง. 2533 : 2)

ปัญหาสิ่งเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ นับเป็นปัญหาที่เป็นภัยร้ายแรงคอยบั่นทอนทำลายมวลมนุษยชาติ ความมั่นคงของประเทศ ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพกายสุขภาพจิต ทำให้เกิดความสูญเสียด้านกำลังคนซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศ สูญเสียด้านเศรษฐกิจ และนำไปสู่การสร้างปัญหาสังคมมากมาย อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาการว่างงาน ฯลฯ ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการป้องกัน ปราบปราม ทั้งผู้ค้าและผู้เสพสิ่งเสพติด จากผลร้ายที่เกิดขึ้นทำให้นานาประเทศร่วมมือกันขจัดปัญหาสิ่งเสพติดและเพื่อให้ปัญหานี้ลดหรือหมดไปโดยเร็ว องค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดให้ พ.ศ.2534-2543 เป็นทศวรรษแห่งการต่อต้านสิ่งเสพติด โดยให้ทุกประเทศทั่วโลกเพิ่มประสิทธิภาพและดำเนินการแก้ไขปัญหาส่งเสริมให้เข้มแข็งขึ้น และยังมีมติเห็นชอบให้วันที่ 26 มิถุนายนของทุกปีเป็นวันต่อต้านสิ่งเสพติด (อำนาจ อินทุภูติ. 2537 : 1)

สำหรับประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาส่งเสริมที่รุนแรงกว่าประเทศใด

ในเอเชียอาคเนย์ เพราะมีพื้นที่บางส่วนติดต่อกับบริเวณสามเหลี่ยมทองคำซึ่งเป็นแหล่งผลิตสิ่งเสพติดที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก รวมทั้งมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกที่สุดในภูมิภาคนี้ ทำให้ประเทศไทยถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงสิ่งเสพติดภายในประเทศและนำไปสู่ประเทศต่างๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีส่วนเอื้ออำนวยให้การแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดเป็นไปอย่างกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2535 : 4) อย่างไรก็ตามประเทศไทยได้พยายามแก้ไขปัญหาส่งเสริมสิ่งเสพติดอย่างต่อเนื่องตลอดมาดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) รัฐบาลได้กำหนดนโยบายหลักและแนวทางการแก้ไขปัญหาส่งเสริมสิ่งเสพติดไว้ คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาส่งเสริมสิ่งเสพติด ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ยังคงใช้ยุทธศาสตร์การลดอุปสงค์สิ่งเสพติด ควบคู่ไปกับการลดอุปทานสิ่งเสพติดโดยจะเน้นที่มาตรการป้องกันสิ่งเสพติดเป็นสำคัญสำหรับการแก้ปัญหาในพื้นที่ให้ดำเนินการในลักษณะผสมผสานระหว่างมาตรการป้องกันสิ่งเสพติด มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรการปราบปรามสิ่งเสพติดและมาตรการควบคุมพืชเสพติด ตามสภาพปัญหาในพื้นที่และให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2538 : 11)

สาเหตุโดยทั่วไปที่ทำให้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ เนื่องมาจากความไม่เอาใจใส่และไม่เข้าใจปัญหาเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับการให้ความรู้ต่อประชาชน ซึ่งอาจจะยังไม่มี การปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางและจริงจัง ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะปัญหาที่เกี่ยวข้องในด้านผลประโยชน์ระหว่างผู้ค้าสิ่งเสพติดกับเจ้าหน้าที่บางคนของรัฐบาลมีผลประโยชน์ร่วมกัน การจับกุมและปราบปรามส่วนใหญ่จึงเป็นการจับกุมได้เฉพาะผู้เสพติดยาหรือผู้ค้ารายย่อยเท่านั้น (สมชาย มัชฌิมาทศน์. 2532 : 2)

จากการศึกษาสาเหตุของการติดสิ่งเสพติด พบว่า เกิดจากตัวผู้เสพ และสภาพแวดล้อม เช่น สาเหตุทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อมจากครอบครัวและสังคม (Encore. 1987 : 4-5)

โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น สาเหตุสำคัญเกิดจากจิตใจและบุคลิกภาพ กล่าวคือ ผู้ที่มีแนวโน้มจะใช้ยาและติดสิ่งเสพติดได้ง่าย มักจะเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอด้านจิตใจ เช่น มีอารมณ์วู่วาม สุขภาพจิตไม่ปกติ ขาดความมั่นใจ (สุพัฒน์ อีรเวชเจริญชัย. 2536 : 87) มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพา (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2527 : 28) และยอมรับการชักจูงเรื่องสิ่งเสพติดจากเพื่อนได้ง่าย (มานี สมิธสัมพันธ์ และคนอื่น ๆ. 2522, นีออน กลิ่นรัตน์ และปรีชา กลิ่นรัตน์. 2523) ซึ่งไรท์ (Wright. 1975 : 74) ก็ได้อธิบายสนับสนุนว่า เมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ยั่วยู่ที่มีการกระตุ้นให้กระทำในสิ่งที่ขัดกับกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การเสพสิ่งเสพติด บุคคลจะสามารถต้านทานสถานการณ์ดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับอารมณ์และการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์นั้น ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของจิตใจและบุคลิกภาพ เช่น เป็นผู้มีลักษณะโอนอ่อนต่อสิ่งเข้ายวนได้ง่าย หรือยาก มีความวิตกกังวลและขาดความมั่นใจหรือเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง และมีการกล้าแสดงออก ดังนั้นในสถานการณ์ที่มีการยั่วยู่ให้เสพสิ่งเสพติด เด็กวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทั้งด้านจิตใจ และบุคลิกภาพ เช่น มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ กล้าแสดงออกน้อยและมีพฤติกรรมคล้ายคลึงตามผู้อื่น จึงไม่สามารถต้านทานการติดสิ่งเสพติดและมีโอกาสที่จะใช้หรือติดสิ่งเสพติดได้ง่าย

สำหรับผู้ที่สามารถต้านทานการติดสิ่งเสพติดได้โดยไม่คิดจะทดลองเสพสิ่งเสพติดนั้นจากผลการวิจัยพบว่า เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพสิ่งเสพติด คือ รู้ว่าสิ่งเสพติดมีอันตรายจึงเกิดความกลัว รู้สึกไม่ชอบและต้องการที่จะอยู่ห่างไกลจากสิ่งเสพติดให้มากที่สุด (มานี สมิธสัมพันธ์ และคนอื่น ๆ. 2522 : 18) ซึ่งการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อการเสพสิ่งเสพติดอย่างไรวน ขึ้นอยู่กับลักษณะจิตใจและบุคลิกภาพที่เกิดจากการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization)

ในการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่สามารถต้านทานการติดสิ่งเสพติดนั้น นักวิชาการได้อธิบายว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้อิทธิพลของสังคม ทักษะส่วนตนในเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง การกล้าแสดงออก การรู้คิดและด้านจิตสังคมที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการเสพสิ่งเสพติดและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม (Botvin. 1986 : 369-374)

นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม (Johnson and others. 1988) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการป้องกันการติดสิ่งเสพติดของไทยที่กำหนดให้มีการใช้มาตรการและวิธีป้องกันที่จะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด (ลิขิต เทอดสัณฐิศักดิ์. 2528 : 76) ด้วยการเน้นในเรื่องการมีบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสุขภาพกายที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องความรู้สึกนับถือตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองและการเคารพเกียรติภูมิของผู้อื่น การพัฒนาทักษะสำหรับตนเองและสังคมรวมทั้งการกล้าแสดงออกในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2527 : 66-71) ซึ่งหมายความว่า การที่เด็กวัยรุ่นบางคนสามารถต้านทานการติดสิ่งเสพติดได้นั้น เป็นเพราะมีสุขภาพจิตใจและบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ คือ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตที่ดี มีบุคลิกภาพในด้านการกล้าแสดงออกมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติดและสามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องสิ่งเสพติดจากเพื่อนได้ (วิจิตรวรรณ สุธีรไกรลาศ. 2536 : 3)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ซึ่งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร 6 เขต จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมผู้ต้องหาคดีสิ่งเสพติดในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลที่อยู่ในเขตที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 รับผิดชอบอยู่ พบว่า มีการจับกุมผู้ต้องหาคดีสิ่งเสพติดเป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่เดือนมกราคม 2540 ถึงเดือนกันยายน 2540 มีผู้ถูกจับกุมจากสถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี จำนวน 580 ราย ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมจากสถานีตำรวจนครบาลหนองจอก จำนวน 186 ราย ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมจากสถานีตำรวจนครบาลลาดกระบัง จำนวน 141 ราย และผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมจากสถานีตำรวจนครบาลลำผักชี จำนวน 123 ราย (กฤษณชัย ชนะวิเศษ เป็นผู้สัมภาษณ์, ประเสริฐ นุณานี เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ.2540.)

จากสถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดีสิ่งเสพติดดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่า สิ่งเสพติดได้แพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและนักศึกษาทางไกล

ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ก็เป็นเยาวชนในท้องถิ่นที่มีการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดเหล่านี้ด้วย นักศึกษาเหล่านี้เป็นเยาวชนและอนาคตของชาติ ซึ่งควรจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดและวิธีการป้องกันสิ่งเสพติด เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการครองชีวิตให้พ้นภัยจากสิ่งเสพติดและมีความสุขต่อไป

ด้วยความตระหนักในปัญหาการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดที่มีแนวโน้มจะขยายตัวมากขึ้นในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติในอนาคต และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการป้องกันสิ่งเสพติดของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ซึ่งเป็นเขตที่มีการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดมากและมีเยาวชนที่ติดยาเสพติดมากเช่นกัน เพื่อจะได้ทราบว่านักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอย่างไร เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดและนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอนในสถานศึกษา ตลอดจนนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ที่มีต่อสิ่งเสพติด
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อสิ่งเสพติด โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกล และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอย่างไร เพื่อให้ผู้บริหาร ครูประจำกลุ่มและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนในการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ส่งเสริมเจตคติของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อสิ่งเสพติดให้ถูกต้อง
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นแนวทาง ในการรณรงค์ ส่งเสริม การปรับเปลี่ยนเจตคติของนักศึกษาและประชาชนที่มีต่อสิ่งเสพติดในการป้องกันการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดและการพัฒนาผลิตสื่อเผยแพร่ความรู้ให้เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 7,224 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากประชากรและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของยามาเน่ (Yamane.1969 : 886) กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 18 ปี
- 2) 18 - 25 ปี
- 3) สูงกว่า 25 ปี

3.1.3 การศึกษาของผู้ปกครอง

- 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษาขึ้นไป

3.1.4 อาชีพของนักศึกษาทางไกล

- 1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ
- 2) รับจ้าง
- 3) เกษตรกรรม
- 4) ค้าขาย
- 5) รับราชการ

3.1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกล

- 1) คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า
- 2) คะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00

3.1.6 รายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

- 1) ไม่มีรายได้
- 2) ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 3) 5,000 บาท ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านความรู้

3.2.2 ด้านความรู้สึก

3.2.3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สิ่งเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดที่ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือ ด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อย ๆ มีอาการขาดยา ในที่นี้ หมายถึง เฉพาะสิ่งเสพติดที่ระบาดในสถานศึกษา 6 ชนิด คือ เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย บุหรี่และสุรา

2. เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด หมายถึง ความรู้ ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อสิ่งเสพติดซึ่งมีการแสดงออกใน 2 ทิศทาง คือ

2.1 เจตคติเชิงนิมานหรือเจตคติในทางบวก เป็นลักษณะความพึงพอใจ เห็นชอบ ครัทธา ยอมรับ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ

2.2 เจตคติเชิงนิเสธหรือเจตคติในทางลบ เป็นลักษณะการแสดงออกในทางตรงกันข้ามกับเจตคติในเชิงนิมาน จะแสดงออกมาในลักษณะที่ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ ไม่ปฏิบัติตาม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งเจตคติออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.) ด้านความรู้ เป็นการรับรู้ของนักศึกษาในเรื่องสิ่งเสพติด อาจจะรู้ในทางดีหรือไม่ดี ทางบวกหรือทางลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติขึ้น ถ้ารู้เกี่ยวกับอันตรายของสิ่งเสพติด ก็จะทำให้มีเจตคติในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งเสพติด แต่ถ้ารู้ในทางตรงกันข้าม ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งเสพติดนั้น ถ้าไม่รู้จักเลยเจตคติก็肯定不会เกิดขึ้น

2.) ด้านความรู้สึก เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น เมื่อนักศึกษาทางไกลเกิดรู้จักสิ่งเสพติดแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้านักศึกษาทางไกลรู้สึกต่อสิ่งเสพติดในทางไม่ดี นักศึกษาทางไกลก็จะไม่ชอบหรือไม่พอใจต่อสิ่งเสพติด ซึ่งความรู้สึกนี้จะทำให้เกิดเจตคติทางใดทางหนึ่ง คือ ชอบหรือไม่ชอบ

3.) ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเสพติดในทางใดทางหนึ่งของนักศึกษาทางไกล คือ พร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ใช้บริการ หรือในทางทำลาย ขัดขวาง ต่อสู้

3. อาชีพของนักศึกษา หมายถึง อาชีพที่นักศึกษาทางไกลประกอบอยู่ในปัจจุบันซึ่งได้แก่ อาชีพดังต่อไปนี้

3.1 รับจ้าง หมายถึง รับจ้างเป็นรายวัน รายเดือน หรือรับจ้างส่วนตัว ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน

3.2 เกษตรกรรม หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์ เพื่อจำหน่าย

3.3 ค้าขาย หมายถึง ผู้ทำการค้า ธุรกิจทุกชนิด

3.4 รับราชการ หมายถึง ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

4. นักศึกษาทางไกล หมายถึง นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนมาแล้วอย่างน้อย 1 เทอมและลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแบบทางไกล ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540

5. วิธีเรียนแบบทางไกล หมายถึง วิธีเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีหนึ่งใน 3 วิธี คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนแบบทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่พลาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สนใจทั่วไป ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งนักศึกษาจะได้ใช้เวลาในวันอาทิตย์ อาทิตย์ละ 3 ชั่วโมง

ภาคเรียนละ 18 อาทิตย์ รวม 54 ชั่วโมง และเมื่อนักศึกษาทางไกลเรียนครบ
หมวดวิชาที่กำหนดแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรจบหลักสูตร

6. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 หมายถึง ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรับผิดชอบจำนวนทั้งหมด 6 เขต คือ
เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตบึงกุ่ม เขตหนองจอก เขตบางเขนและเขตดอนเมือง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เจตคติ
2. ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด
3. นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เจตคติ

1. ความหมายของเจตคติ (Attitude)

คำว่า “เจตคติ” ตรงกับภาษาอังกฤษ “Attitude” มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม มีผู้ใช้คำอื่นในความหมายเดียวกันเช่น “ทัศนคติ” ซึ่งมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความหมายคำว่า เจตคติไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

เครทซ์ และครัทช์ฟิลด์ (Kretch and Crutchfield. 1948:152) กล่าวว่า เจตคติเป็นผลรวมของกระบวนการที่ก่อให้เกิดสภาพจิตใจ อารมณ์ การยอมรับ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ของบุคคล และสอดคล้องกับ ไตรแอนดิส (Triandis. 1971 : 2) ซึ่งได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่ประเมินจากความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ ตลอดจนความคิดเห็น ซึ่งทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในทิศทางที่ประเมินไว้

นิวโคมบ์ (Newcomb. 1954 : 128) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจ ที่มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้รับเข้ามา เจตคติจะส่ง

ผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม 2 ลักษณะ คือ การแสดงออกในลักษณะของความพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 564) กล่าวว่า เจตคติ คือ พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใด หรือสภาพการณ์ใดในทางเข้าหาหรือหนีออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อไป ในทางเอนเอียงไปในลักษณะเดิม เมื่อพบกับสิ่งดังกล่าวนั้นอีก

โรคิช (Rokeach. 1970 : 112) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้ จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ไตรแอนดิส (Triandis. 1971 : 3) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นความคิดอย่างหนึ่งซึ่งมีอารมณ์เป็นตัวนำ ทำให้บังเกิดจิตใจเอนเอียง ก่อให้เกิดการกระทำแบบหนึ่งต่อสถานการณ์ทางสังคมเฉพาะอย่างหนึ่ง

กู๊ด (Good. 1973 : 48) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจจะเป็นการเข้าหาหรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียดกลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

เธอร์สโตน (Thurstone. 1976 : 77) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างได้ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับเคนด์เลอร์ (Kendler. 1974 : 671) ที่ได้กล่าวว่า เจตคติ คือ ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคมครอบครัว หรือ แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือต่อต้าน ประสบการณ์บางอย่าง บุคคลสถาบันหรือแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกของเจตคติโดยอาศัยพฤติกรรมแบ่งออกเป็นสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ แสดงออกในลักษณะพึงพอใจเรียกว่า เจตคติทางบวก

และแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ เรียกว่า เจตคติทางลบ และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

อัลล်พอร์ท (Lindzey and Aronson. 1985 : 511 ; cititng Allport. 1935) กล่าวถึงเจตคติว่า เป็นสภาพความพร้อมทางจิต ที่ก่อตัวขึ้นจากประสบการณ์และเป็นตัวกำหนดทิศทาง ที่บุคคลจะตอบสนองต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ฟิชเบิน (Lindzey and Aronson. 1985 : 511 ; Citing Fishbein. 1967) ได้ให้ความหมายของเจตคติในแง่ขององค์ประกอบด้านความรู้สึก คือ เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดการตอบสนองอย่างคงเส้นคงวาต่อวัตถุในทิศทางที่พอใจหรือไม่พอใจ

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2518 : 112) กล่าวว่า เจตคติ คือ ความพร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงความรู้สึกต่อวัตถุ สิ่งของ คนและสิ่งกับอื่น ๆ ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกหรือการตอบสนองดังกล่าวอาจเป็นไปในทางชอบ (เข้าหา) หรือไม่ชอบ (หลีกเลี่ยงหรือถอยหนี)

เหม ทองชัย (2523 : 41-42) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น หรือ ความรู้สึกเอนเอียงทางใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังที่บุคคลมีประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้ว เจตคติเป็นเครื่องมือกำหนดแนวโน้มในการแสดงออกทางพฤติกรรมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ของบุคคล เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถวัดได้จากพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงออกมาในรูปของความเชื่อ ท่าทางความคิดเห็น เจตคติมีทิศทางแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. เจตคติเชิงนิมาน เป็นลักษณะความพึงพอใจ เห็นชอบ ศรัทธา ยอมรับ สนับสนุนปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ
2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นลักษณะการแสดงออกในทางตรงกันข้ามกับเจตคติในเชิงนิมาน จะแสดงออกมาในลักษณะที่ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ ไม่ปฏิบัติตาม

สงวนศรี วิรัชชัย (2527 : 61) กล่าวว่า เจตคติ คือ สภาพความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกเชิงประเมินที่บุคคลมีต่อสิ่งต่าง ๆ (วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน ฯลฯ) ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ๆ หรือผู้คนนั้น ๆ ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของเจตคติที่มีอยู่ กล่าวคือ ถ้ามีเจตคติในทางที่ดีก็จะมีพฤติกรรม และปฏิกิริยาในทางที่ดี เช่น เข้าใกล้ สนับสนุน ช่วยเหลือ ฯลฯ แต่ถ้ามีเจตคติในทางที่ไม่ดี ก็จะมีพฤติกรรม และปฏิกิริยาในทางที่ไม่ดีด้วย เช่น หลีกเลียง กลั่นแกล้ง ทำลาย เป็นต้น

รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ (2533 : 12) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ศักยภาพภายในของมนุษย์ที่มีแนวโน้มแสดงออกทางพฤติกรรมในทิศทางบวก ทิศทางลบ หรือ เป็นกลาง

กล่าวโดยสรุป เจตคติ เป็นสิ่งที่เกิดตามการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ สามารถเปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลหนึ่งได้ และเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีเจตคติไม่ดีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหา โดยการถอยหนีหรือต่อต้านในการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ดังนั้น ตัวบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดแล้ว ย่อมมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นมากขึ้น

2. องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติเป็นระบบที่มีลักษณะมั่นคงอันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (ศักดิ์ สุนทรเสถียร. 2531 : 4-5 ; อ้างอิงมาจาก Freeman.1970)

2.1 องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของการรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่า รู้สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รู้ในทางดีหรือไม่ดี ทางบวก หรือทางลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติขึ้น ถ้าเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี เราก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดีและถ้ารู้สิ่งใดในทางที่ไม่ดีเราก็จะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลยเจตคติก็จะไม่เกิดขึ้น หรือไม่มีสิ่งใดในโลก เราก็จะไม่เกิดเจตคติต่อสิ่งใด ๆ เลย

2.2 องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก(Affective Component or feeling)

เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น เมื่อเราเกิด การรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วจะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางดีหรือไม่ดี ถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งหนึ่ง สิ่งใดในทางที่ไม่ดี เราก็คจะไม่ชอบหรือไม่พอใจในสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกนี้จะทำให้เกิด เจตคติทางใดทางหนึ่งคือชอบหรือไม่ชอบ

2.3 องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ

(Action Tendency Component or Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะ ตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือ พร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริมช่วยเหลือ หรือในทางทำลาย ขัดขวาง ต่อสู้ เป็นต้น

3. การเกิดเจตคติ

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล อัลพอร์ท (Allport) (ศักดิ์ สุนทรเสณิ.2531 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Allport. 1962) กล่าวว่า เจตคติต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ประการ คือ

3.1 กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและบูรณาการตอบสนอง แนวความคิดต่าง ๆ เช่น เจตคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนและอื่น ๆ

3.2 ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งมี ประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อย ๆ แล้ว ยังทำให้มีแบบแผน (Pattern) ของตนเองด้วย ดังนั้นเจตคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะ ของแต่ละบุคคล แล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนๆ นั้น

3.3 การเลียนแบบ การถ่ายทอดเจตคติของบุคคลบางคนได้จากการ เลียนแบบเจตคติของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ แม่ ครู พี่น้องและบุคคลอื่น ๆ

3.4 อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีเจตคติด้อยตามกลุ่มสังคมที่ตน อาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น เจตคติต่อศาสนา สถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การที่คนเราจะเกิดเจตคติได้นั้น เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ จากครอบครัว จากครู จากโรงเรียน ประสบการณ์ส่วนตัวที่แตกต่างกันของบุคคล

การเลียนแบบถ่ายทอดจากบุคคลที่ตนพอใจและจากอิทธิพลของกลุ่มสังคม เช่น ศาสนา สถาบันต่างๆ ซึ่งทำให้เจตคติของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป

ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด

1. ความหมายสิ่งเสพติด

จากราชกิจจานุเบกษา (พ.ศ.2528 : 37) ได้ระบุถึงพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2528 ให้ความหมายของสิ่งเสพติดไว้ว่า สิ่งเสพติดให้โทษหมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุดิบใด ๆ รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็น หรือให้ผลผลิต เป็นสิ่งเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นสิ่งเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตสิ่งเสพติดให้โทษด้วย ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

อรเพ็ญ นาควัชร (2525 : 64) ให้ความหมายไว้ว่า สิ่งเสพติด หมายถึง สารเคมี ยา หรือวัตถุใด ๆ ก็ตาม เมื่อร่างกายได้รับเข้าไปแล้วโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น กิน สูบ ฉีด ดม จะทำให้เกิดอาการต่อร่างกาย คือ จะต้องได้รับอยู่เป็นประจำ จะต้องเพิ่มขนาดของสารนั้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้นั้น และทำให้เกิดการเสพติด ซึ่งเกิดการเสพติดทั้งร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของชนิดนั้น ๆ สารแต่ละชนิดมีฤทธิ์ทำให้เกิดการเสพติดมากน้อยไม่เหมือนกัน แต่โดยทั่ว ๆ ไปมักเรียกกันว่า “ยาเสพติด” เพราะมีหลายชนิด ถ้าผู้ใช้ไม่ถูกวิธีหรือ ใช้ในทางที่ผิดก็กลายเป็นสิ่งเสพติดได้

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ให้ความหมายของสิ่งเสพติดให้โทษว่า หมายถึง สารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้ว โดยการกิน ฉีด สูบ หรือดม จะทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนี้โดยเฉพาะลักษณะต่อไปนี้

1. ผู้ใช้ยา ต้องเพิ่มขนาดของยาตลอดเวลา
2. เมื่อหยุดใช้ยา จะทำให้เกิดอาการอดยา
3. ผู้ใช้ยาเป็นเวลานาน จะเกิดมีความต้องการยานี้มากขึ้น ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. ผู้ที่ใช้นานเป็นเวลานาน ยาก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพร่างกายของผู้ใช้ด้วย

จากความหมายของสิ่งเสพติดดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า สิ่งเสพติดหมายถึง สารเคมี ยา หรือวัตถุใด ๆ ที่รับเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ได้แก่ การรับประทาน ฉีด สูบ ดมหรือวิธีใด ๆ ก็ตาม จะมีผลทำให้ต้องรับสารนั้นเป็นประจำและเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อไม่ได้รับสารนั้นจะมีความต้องการเสพทั้งทางร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง เมื่อใช้สิ่งเสพติดเป็นเวลานานจะมีผลทำให้สุขภาพร่างกายของผู้เสพทรุดโทรมลง

2. ประเภทของสิ่งเสพติด

สิ่งเสพติดอาจแบ่งออกได้ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น แบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ของสิ่งเสพติดที่มีต่อร่างกาย (Hill. 1987 : 4) คือ

2.1 ประเภทที่ทำให้มีเมื่อย (Narcotics) เป็นสิ่งเสพติดประเภทฝิ่นเมื่อเสพแล้วจะช่วยบรรเทาความเจ็บปวดทางร่างกาย นิยมใช้ในการแพทย์ ประกอบด้วยฝิ่น เฮโรอีน มอร์ฟีน โคเคน และสารสังเคราะห์ เช่น เมธาโคล เดเมอรอล เปอร์โคเคน

2.2 ประเภทที่ออกฤทธิ์กดประสาท (Depressants) เป็นสิ่งเสพติดที่ช่วยกดระบบประสาทส่วนกลาง เมื่อเสพแล้วจะช่วยบรรเทาความว้าวุ่นทางจิตใจ และอารมณ์ ประกอบด้วย แอลกอฮอล์ บาร์บิทูเรต เมทาควาโลน

2.3 ประเภทที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulants) เป็นสิ่งเสพติดที่กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางและช่วยเพิ่มพูนความสามารถชั่วระยะหนึ่ง เช่น แอมเฟตามีน โคเคน คาเฟอีน

2.4 ประเภทที่ออกฤทธิ์หลอนประสาท (Hallucinogens) เป็นสิ่งเสพติดที่ทำให้เกิดความรู้สึกในทางประสาทสัมผัส โดยที่สิ่งนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจริง เป็นเพียงภาพลวงตา เช่น LSD (Lysergic Acid Diethylamide)

นอกจากนี้ยังอาจแบ่งตามลักษณะของการกำเนิด เป็นสิ่งเสพติดโดยธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กัญชา และสิ่งเสพติดสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับหรือแบ่งตามลักษณะของสารซึ่งใช้ในวงการแพทย์ ได้แก่ สิ่งเสพติดประเภทฝิ่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของฝิ่น เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน สิ่งเสพติดประเภท ยานอนหลับ ยากล่อมประสาท ยาที่ทำให้ประสาทหลอน สารระเหยต่างๆ และแอลกอฮอล์ (สุพัฒน์ อธิเวชเจริญชัย. 2532 : 61-63) ตามพระราชบัญญัติสิ่งเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แบ่งประเภทของสิ่งเสพติดออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

ประเภทแรก คือ สิ่งเสพติดให้โทษร้ายแรง เช่น เฮโรอีน

ประเภทที่สอง คือ สิ่งเสพติดประเภททั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคเคอีน และฝิ่น

ประเภทที่สาม คือ สิ่งเสพติดให้โทษที่มีสิ่งเสพติดให้โทษประเภทที่สอง คือ มีสิ่งเสพติดประเภททั่วไปผสมอยู่ด้วย เช่น ยาแก้ไอ ผสมโคเคอีน

ประเภทที่สี่ คือ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตสิ่งเสพติดให้โทษประเภทหนึ่งหรือประเภทสอง เช่น อาร์เซตริกแอนไฮไดรด์ อาเซตริกคลอไรด์

ประเภทที่ห้า คือ สิ่งเสพติดที่มีได้อยู่ในประเภทหนึ่งถึงประเภทสี่ เช่น กัญชา ฝิ่น กระพ๋อม

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของสิ่งเสพติดเป็นกี่ประเภานั้น ขึ้นอยู่กับการกำหนดเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของสิ่งเสพติด เช่น การแบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ของสิ่งเสพติดที่มีต่อร่างกาย แบ่งตามลักษณะของการกำเนิดหรือแบ่งตามลักษณะของสารที่ใช้ในวงการแพทย์ เป็นต้น

X 3. สิ่งเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานศึกษา

สิ่งเสพติดมีหลายชนิด แต่ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะที่มีการแพร่ระบาดใน

สถานศึกษา 6 ชนิด คือ เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า ไอร์เวีย บุนหรีและสุรา
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เฮโรอีน ได้จากการนำมอร์ฟีนไปแปรสภาพด้วยกรรมวิธีทางเคมี
จะได้สารเรียกว่า เฮโรอีน มีลักษณะหลายรูปแบบ เช่น ผงสีขาว หรือสีครีม เป็นก้อน
หรืออัดเป็นแท่งรูปสี่เหลี่ยม มีทั้งเป็นเม็ด และสารละลายใช้ฉีด ใช้ชื่อการค้าว่า ผงขาว
แคป ไก่เฮโรอีน เบอร์ 4 เป็นผงสีขาวหรือสีครีม มีความบริสุทธิ์สูง เฮโรอีน เบอร์ 3
เป็นเกล็ดสีต่าง ๆ เช่น สีเทา สีน้ำตาล และสีดินลูกรัง มีความบริสุทธิ์ต่ำ เพราะ
ผสมสารต่าง ๆ ลงไป เช่น สีควินิน และสตริกนิน

3.2 กัญชา เป็นพืชล้มลุกจำพวกหญ้า ต้นสูงประมาณ 2 - 4 ฟุต
ใบแตกเป็นแฉกคล้ายใบละหุ่งหรือมันสำปะหลัง เป็นพืชที่ขึ้นอยู่ในเขตร้อน ดอกและ
ใบของต้นกัญชาตัวเมียจะมียางเหนียว ๆ ปกคลุมอยู่ ยางเหนียว ๆ เป็นสารชนิดหนึ่ง
ที่ต้นกัญชาผลิตออกมา เพื่อปกคลุมใบอ่อนและดอก ถ้ามีแดดร้อนเท่าใด ก็จะมียาง
เหนียว ๆ มาก และเข้มข้นเท่านั้น ยางเหนียว ๆ เป็นสารเสพติดในกัญชา คือ
เตตราไฮโดร คานาบินอล (Tetrahydro Canabinol) หรือ ที.เอช.ซี (T.H.C.)

ฤทธิ์ของกัญชา คือ กระตุ้นประสาท กล่อมประสาท แก้ปวดและออกฤทธิ์
ต่อจิตประสาทหลายอย่างในขณะเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นกับขนาดที่ใช้วิธีเสพ

การสูบกัญชาซึ่งมวนไว้ในลักษณะเหมือนกับบุหรี 1 มวน จะมีผลทำให้
ความจำของผู้สูบเสียไปชั่วขณะ ความสามารถในการทำงานที่จะต้องใช้สมองเสียไป
ผู้สูบจะเกิดความสับสนระหว่างอดีต ปัจจุบันและอนาคต บุคลิกจะเปลี่ยนไป

การเสพกัญชาในขนาดสูงจะทำให้ผู้สูบมีอาการประสาทหลอน
เห็นภาพลวงตา เกิดความระแวง ความคิดสับสน และอาจทำให้เกิดโรคจิตที่เรียกว่า
จิตเภท (Schizophrenia) ผู้ป่วยจะแยกตัวออกจากสังคม ไม่สนใจในตนเอง ความคิด
สับสนไม่ต่อเนื่อง หูแว่ว

3.3 ยาบ้า ยายัน ยาโด๊ป ยาแก้ง่วง เป็นชื่อที่บุคคลทั่วไปรู้จัก
แอมเฟตามีนชื่อทางการค้าว่า เบนซีดริน ยานี้จะกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง
ทำให้สมองตื่นตัวอยู่เสมอ ไม่เกิดอาการง่วงหลับเป็นยาที่รู้จักกันดีในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

ผู้ขับรถสิบล้อ นักเรียน นักศึกษาบางกลุ่ม ในวงการแพทย์ใช้แอมเฟตามีนและอนุพันธ์ของมันในการรักษาโรคอ้วน โดยที่ยานี้มีผลในการควบคุมศูนย์ที่ทำให้หิว ทำให้ไม่หิว น้ำหนักจะลดลง เนื่องจากร่างกายได้รับอาหารน้อยลง

การใช้แอมเฟตามีนเป็นประจำจะทำให้เกิดเสพติด เนื่องจากยานี้ทำให้เกิดชินง่ายและเมื่อได้รับยาฤทธิ์ของยาที่ไม่พึงประสงค์ก็คือ ตื่นเต้น หวาดกลัว สั่น อ่อนเพลีย สับสน ประสาทหลอน ความจำเสื่อม สติปัญญาทึบ ระวัง มีเสียงแว่วรอบตัว และรู้สึกคล้ายจะมีคนมาทำร้าย เป็นสาเหตุทำใหุ้กรานผู้อื่น

การเป็นพิษเนื่องจากได้รับแอมเฟตามีนเกินขนาดหรือเกิดอาการพิษเฉียบพลัน ผู้ป่วยจะมีความดันโลหิตสูง กระวนกระวาย นอนไม่หลับ ขาดความรับผิดชอบ สมรรถภาพทางจิตเสื่อม ผู้จำเป็นต้องใช้แอมเฟตามีน หรือใช้อนุพันธ์ของมันช่วยลดความอ้วน ควรใช้ยาภายใต้การดูแลของแพทย์เท่านั้น เพราะอันตรายของยามีมาก

ดังนั้นจะเห็นว่า การแก้ปัญหาการรบกวนนอน เพลีย ของผู้ใช้แรงงาน เช่น ผู้ขับรถ หรือนักศึกษาโดยการใช้แอมเฟตามีนแก้ปัญหา เป็นสิ่งไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้โทษสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ

3.4 สารระเหย (Inhalants) เป็นสารชนิดไฮโดรคาร์บอนซึ่งระเหยได้ การติดสารระเหยนี้ หมายถึง พวกแอโรโซล (Aerosols) เท่านั้น ไม่ได้หมายถึงสารระเหยซึ่งใช้เป็นยาสลบ เช่น อีเทอร์ คลอโรฟอร์มหรือไนตรัสออกไซด์(ก๊าซหัวเราะ)

ชนิดของสารระเหยที่ควรรู้จัก ได้แก่ น้ำยาล้างแลคเกอร์และสี กาว พลาสติก แลคเกอร์ ทินเนอร์ กาวทาเครื่องบินเล็ก น้ำหมึกปากกาถูกลิ้น น้ำยาล้างเล็บ น้ำยาล้างรอยต่าง น้ำยาซักแห้ง สเปรย์สำหรับไล่แมลง

พฤติกรรมของมนุษย์ในการสูดดมสารระเหยไฮโดรคาร์บอน เพื่อหนีทุกข์เพื่อความสุข พบว่าได้มีในยุโรป อังกฤษ อเมริกา ตั้งแต่ พ.ศ.2343 ต่อมาการสูดดมกาวและยาทาเล็บเริ่มขึ้นในปี 2403 องค์การอนามัยโลกประกาศว่า การดมสารระเหย (Inhalants) เช่น ทินเนอร์ผสมสี แลคเกอร์ทาเครื่องเรือน น้ำมันเบนซิน เป็นสิ่งผิดกฎหมายและเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจมนุษย์ เสนอให้ประเทศต่าง ๆ

ออกกฎหมายว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายต้องมีมาตรการควบคุม เพราะเกิดปัญหาสำคัญ ในวัยรุ่นและเยาวชนทำให้ผู้เสพติด มีอาการเมามายควบคุมตนเองไม่ได้ มีพฤติกรรม ที่ก้าวร้าว นอกจากนี้ยังทำให้เกิดอันตรายแก่ระบบทางเดินหายใจตั้งแต่จมูกถึงปอด

จากการวิจัยของหลายสถาบัน พบว่า ผู้เสพสารนี้มักเป็นวัยรุ่นหรือเยาวชน อายุต่ำกว่า 25 ปี ปัญหาในการเสพติดในประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนา และการเสพติดจะเหวออาจนำไปสู่การใช้สิ่งเสพติดที่ร้ายแรง เช่น เฮโรอีน เด็กที่เสพติดมากมาจากครอบครัวที่แตกแยก มีประวัติถูกตำรวจจับกุม มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว รุนแรง เมื่อเสพติดแล้วมักจะไม่นับใจต่อการเล่าเรียน ง่วงซึม

สารระเหยเหล่านี้ใช้โดยวิธีสูดดม สารระเหยจัดอยู่ในกลุ่มของยาเสพติดสมอง คล้ายคลึงกับฤทธิ์ของแอลกอฮอล์และยานอนหลับ แต่อาการของผู้ที่ได้รับสารระเหย ต่างชนิดกันได้แตกต่างกัน พบว่า ในระยะแรกที่ได้รับสารระเหย มีอารมณ์เคลิ้มฝัน เล็กน้อย แล้วตามด้วยความจำสับสน ไม่รู้จักกาลเทศะ การทรงตัวเสียไปจนเดินเซ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ติดสารระเหยแสดงออกมามีคล้ายกับคนเมาเหล้า สารระเหย บางชนิดทำให้ประสาทหลอนหลงผิด และไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ถ้าได้รับ สารชนิดนี้ในขนาดสูง ๆ จะทำให้เกิดอาการชัก โคม่า และตายได้ในที่สุด

สาเหตุการติดสารระเหย เพราะเข้าใจว่า ในบุคคลโดยเฉพาะวัยรุ่น เมื่อมี อารมณ์ผิดปกติ เช่น อาการของโรคจิต กระวนกระวาย หรือเศร้าซึม มักหาทางออก โดยการติดสารระเหย เพื่อบรรเทาอาการเหล่านั้น หรือเพื่อเข้ากับสังคมของตนได้ หรือเพื่อระงับความไม่พอใจในชีวิตประจำวัน

ส่วนวิธีการดมสารระเหย มีหลายวิธีด้วยกัน เช่น ใส่สำลีห่อด้วยผ้าเช็ดหน้า วิธีนี้ผู้เสพติดมักจะมึนลักษณะฝ่ามือไหม้เป็นสีน้ำตาล จากสารระคายเคือง บริเวณผิวหนังที่ฝ่ามือ ใส่ในขวดยาอม วิธีนี้โดยเอาสำลียัดออกมาแล้วเอาสำลีชุบ สารระเหยใส่แทน มักพบในผู้หญิง และไม่มีประวัติเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดอื่น ๆ สูดดม โดยตรงจากขวด วิธีนี้มักใช้กับแอลกอฮอล์ พอเหมาะสำหรับพกพา เปิดฝาขวดสูดดม ได้เลย ใส่ถุงพลาสติก แล้วใส่หลอดกาแฟสูด วิธีเสพติดโดยใส่หลอดกาแฟเหนือระดับ

สารระเหยสุดคมส่วนที่ระเหยขึ้นมา และจัดสเปรย์ใส่ถุงดมจนหมดกลิ่น วิธีนี้อันตรายมากเนื่องจากปริมาณความเข้มข้นของสารระเหยสูง

3.5 บุหรี่ มีลักษณะ ดังนี้

3.5.1 ของที่เป็นอนุภาค คือ

- 1) น้ำ
- 2) ตัวที่ทำให้ระคาย คันได้แก่ แอลกอฮอล์ และสารเคมีอื่นๆ
- 3) คาร์ซิโนเจน (Carcinogens) (ซึ่งเป็นสารที่ทำให้เกิด

มะเร็ง)

- 4) โค-คาร์ซิโนเจน (Co-carcinogens) ซึ่งเป็นตัวเร่ง

กระบวนการเกิดของมะเร็ง

3.5.2 สารประกอบที่ระเหยเป็นไอที่สำคัญ คือ นิโคติน ซึ่งให้โทษ

ดังนี้

- 1) ทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น
- 2) ทำให้หัวใจใช้พลังงานอย่างสิ้นเปลือง
- 3) เพิ่มความดันของโลหิต
- 4) เพิ่มน้ำตาลในเลือด
- 5) เพิ่มไขมันในเลือด
- 6) เร่งการตีบตันของเส้นโลหิต
- 7) ทำให้เกิดคาร์ซิโนเจนเมื่อเผาไหม้

3.5.3 ส่วนผสมของก๊าซต่าง ๆ คือ

- 1) คาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon Dioxide)
- 2) คาร์บอนมอนอกไซด์ (ซึ่งลดการจับเคลื่อนของออกซิเจน

ในร่างกาย) ทำให้สมองขาดออกซิเจน มีการตัดสินใจช้า เกิดอุบัติเหตุง่าย

3) ไฮโดรเจน ไสยาไนต์ (Hydrogen Cyanide) และก๊าซอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับ ระบบการหายใจได้มากขึ้น มีอาการไอเรื้อรัง มีเสมหะเป็นประจำ

3.5.4 น้ำมันดิบ (Tar) ซึ่งรวมถึงของที่เป็นอนุภาคและก๊าซที่ควบแน่นได้เป็นสารที่ก่อให้เกิดมะเร็งปอด

สารพิษที่เกิดจากการเผาไหม้ของบุหรี่ มีหลายประการด้วยกัน เช่น พิษจากควันบุหรี่ทำให้ระคายเคืองเยื่อของจมูก คอ และหลอดลม ควันบุหรีมีก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ทำให้เหนื่อยง่าย ใจสั่น แน่น เจ็บหน้าอก หายใจไม่สะดวก และเป็นโรคโลหิตจางได้ เมื่อควันบุหรี ผงถ่านและยางเหนียวไปคั่นในปอดให้เนื้อปอดเป็นจุดดำๆ และทำให้ถุงลมในปอดพองได้ง่าย พิษจากกระดาศมวนบุหรี เมื่อกระดาศมวนบุหรีไหม้ไฟ จะทำให้เกิดสารหลายชนิดที่ทำให้เกิดเป็นมะเร็งได้ และพิษจากตัวยาเส้น มีสารนิโคติน เป็นพวกแอลคาลอยด์ มีพิษต่ออวัยวะต่างๆ เช่น ระบบประสาท ทำให้มือสั่น กล้ามเนื้ออ่อนกำลัง ระบบทางเดินอาหาร ทำให้น้ำลาย และน้ำย่อยอาหารออกมากจะรู้สึกคลื่นไส้ อาเจียน เหนื่อย อักเสบ เป็นแผลในกระเพาะอาหาร ระบบหัวใจและหลอดเลือด ทำให้หัวใจสั่น หลอดเลือดตีบ แขนขาชาเป็นตะคริว และเจ็บปวดตามข้อ ระบบหายใจ ทำให้ไอเรื้อรัง แน่น เจ็บหน้าอก หายใจไม่สะดวก และอาจทำให้หลอดลมอักเสบ ถุงลมพอง ระบบกล้ามเนื้อทำให้กล้ามเนื้อสั่น กระตุก และเป็นมะเร็งในปอดได้ง่าย คนสูบบุหรีมากมีไวตามินซีในเลือดต่ำ เพราะเข้าใจว่าร่างกายใช้ไวตามินซีเป็นตัวทำลายพิษของนิโคติน และชีวิตของเด็กในครรภ์หญิงมีครรภ์มีโอกาสแท้งได้ง่ายกว่า เด็กที่คลอดจะตัวเล็ก น้ำหนักน้อยกว่าปกติ

3.6 สุรา หรือเรียกกันง่าย ๆ ว่า เหล้า ในทางวิทยาศาสตร์ หมายถึงเครื่องดื่มชนิดหนึ่งซึ่งมี เอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) ผสมอยู่ซึ่งจะเรียกสั้น ๆ ว่า แอลกอฮอล์ ในที่นี้ ปริมาณของแอลกอฮอล์ที่มีอยู่ในสุราแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน เราอาจจะสังเกตได้จากจำนวนดีกรี (Degree) ของสุราชนิดนั้น ๆ ยิ่งดีกรีสูงแสดงว่าปริมาณแอลกอฮอล์ในสุรานั้นสูง ขบวนการเกิดแอลกอฮอล์มาจากธรรมชาติโดยที่พบว่าผลไม้สุกงอมที่เกิดการหมัก (Fermentation) โดยจุลชีพบางอย่างทำให้เกิดสารแอลกอฮอล์ เมื่อกินผลไม้สุกนั้นจะเกิดอาการเมาขึ้นได้ คนเราจึงพยายามศึกษาถึงขบวนการเหล้านี้จนกระทั่งสามารถที่จะผลิตแอลกอฮอล์โดยอาศัยสารเริ่มต้นหลายชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพด และผลไม้ชนิดต่าง ๆ นำสารเหล้านี้มาหมักด้วยเชื้อจุลินทรีย์

จำพวกยีสต์ (Yeast) ยีสต์จะทำหน้าที่เปลี่ยนน้ำตาลที่มีอยู่ในสารเริ่มต้นให้กลายเป็นแอลกอฮอล์ได้ สุราที่เราเตรียมขึ้นมานี้จะมีการเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามชนิดของสารเริ่มต้น และวิธีการทำ เช่น วิสกี้ (Whisky) เบียร์ (Beer) ไวน์ (Wine) บรั่นดี (Brandy) กระแช่ น้ำข้าว และอื่นๆ อีกมาก

สรุปได้ว่า สิ่งเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานศึกษา มี 6 ชนิด คือ เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย บุหรี่และสุรา

4. สาเหตุของการใช้และการติดสิ่งเสพติด

601

ในปัจจุบันการใช้สิ่งเสพติดที่ไม่ใช่เพราะเหตุผลทางการแพทย์ได้มีการแพร่ระบาดเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้มีการใช้สิ่งเสพติดจนถึงขั้นติดยานั้นเกิดจากหลายสาเหตุผสมผสานกัน ดังนี้ คือ (Encore. 1987 : 4-5)

4.1 เหตุผลด้านอารมณ์ (Emotional Reasons) เป็นการใช้สิ่งเสพติดเพราะเกิดความต้องการภายในจิตใจ เช่น เพื่อเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) หรือความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อหนีจากความผิดหวังลดความกระวนกระวายใจหรือความตึงเครียด หลีกเลียงความกดดันในการตัดสินใจและเพื่อความเป็นอิสระ

4.2 เหตุผลด้านร่างกาย (Physical Reasons) เป็นการใช้ยาเสพติดเพื่อให้ร่างกายผ่อนคลาย ระบายความเจ็บปวด เพื่อความรู้สึกที่รุนแรงหรือความอดทน

4.3 อิทธิพลด้านสภาพแวดล้อม (Environment Reasons) เป็นผลจากการที่สังคมมีความสับสนหรือการที่เด็กอยู่ในสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้เด็กที่มีจิตใจอ่อนแอได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก กินสเบิร์ก และกรีนเลย์ (Ginsberg and Greenley. 1978 : 22-34) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าตามทฤษฎีการควบคุมหรือการยอมรับ (Control or Commitment Theory) เด็กที่มีจิตใจอ่อนแอเมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) แล้วไม่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจะมีความกดดันและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปใช้สิ่งเสพติดได้

4.4 เหตุผลด้านสังคม (Social Reasons) เมื่อบุคคลมีความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มหรือหลีกเลี่ยงจากความรู้สึกโดดเดี่ยว ดังนั้นเมื่อกลุ่มมีการเสพสิ่งเสพติดบุคคลจะเกิดการเรียนรู้และทำตามตัวแบบในกลุ่ม

4.5 เหตุผลด้านสติปัญญา (Intellectual Reasons) เป็นการใช้สิ่งเสพติดเพื่อบรรเทาความเครียดทางสมอง

กล่าวโดยสรุป สาเหตุที่เด็กวัยรุ่นใช้ยาเสพติดเพราะมีปัญหาด้านจิตใจ อารมณ์และสติปัญญา หรืออยู่ในสภาพแวดล้อม หรือสังคมที่นำหรือผลักดันให้มีการใช้สิ่งเสพติด ดังนั้นเด็กวัยรุ่นที่มีสภาพจิตใจ สภาพแวดล้อมและสังคมที่ดีจะสามารถป้องกันตนเองจากการติดสิ่งเสพติดได้ ทั้งนี้เพราะมีภูมิคุ้มกันต้านทานการติดสิ่งเสพติด

อรเพ็ญ นาควัชร (2525 : 101) พูดถึงสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดไว้ 8 ประการดังนี้

1. บุคคลนั้นมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับสิ่งเสพติด ทำให้มีความรู้ในสรรพคุณของสิ่งเสพติดเหล่านั้น สามารถหยิบสิ่งเสพติดมาใช้ได้โดยสะดวก และเมื่อมีความรู้สึกปรวนแปรทางอารมณ์ เช่น หงุดหงิด กัดกรุ่น ไม่สบาย มีความเครียด นอนไม่หลับ ก็หันเข้าหาสิ่งเสพติดโดยตั้งใจจะให้ระงับอาการทุกข์ทรมานดังกล่าว ต่อมาเมื่อการใช้ยาเพื่อระงับอาการดังกล่าวติดเป็นนิสัยและได้ใช้ยาบ่อยครั้งเข้าเพิ่มปริมาณยามากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะกลายเป็นผู้ติดยาในที่สุด

2. การได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดสิ่งเสพติด ย่อมมีโอกาสได้ศึกษาเรื่องการเสพสิ่งเสพติดและสรรพคุณของสิ่งเสพติดโดยทางประสบการณ์ตรง และมักจะเห็นแต่ส่วนที่เป็นประโยชน์ ผู้เสพติดจะชี้แนะและสาธิตให้เห็นเป็นส่วนใหญ่

โอกาสที่ผู้หนึ่งจะชักชวนให้เริ่มใช้ยา ย่อมมีได้มากเพราะว่าผู้ติดสิ่งเสพติดเองก็ปรารถนาที่จะได้สมาชิกใหม่ ๆ มาร่วมวง เพื่อได้อาศัยทรัพยากรของผู้เสพติดใหม่มาซื้อสิ่งเสพติดแบ่งกันเสพ ทางด้านผู้ริเริ่มเสพยาใหม่ ๆ ซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นก็มีความโน้มเอียงที่จะกระทำตามคำชักชวนชักจูงเป็นทุนอยู่แล้ว เพื่อแลกกับการจะได้เพื่อน ได้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน และเพื่อแสดงการปรับตัวให้เข้าเมืองตามลัทธิอีกด้วย

นอกจากนี้การบังคับหรือหลอกลวงให้เริ่มใช้ยาที่มีอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน สำหรับผู้ที่คลุกคลีอยู่กับผู้ติดสิ่งเสพติด

3. การใช้ยาอันตรายเพื่อช่วยลดปัญหา ผู้ติดสิ่งเสพติดเป็นจำนวนมากเริ่มด้วยการใช้ยาระงับประสาท เพื่อให้คลายความเครียด ความกังวลและความมกัลดกลุ่ม เนื่องจากปัญหาเรื้อรังในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัยรุ่นมักจะประสบปัญหาทางครอบครัวสารพัดอย่าง เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน การแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้ง ตบตีระหว่างบุคคลในครอบครัว ความไม่เข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก เป็นต้น

โรงเรียนก็เป็นอีกสังคมหนึ่งของเด็ก เป็นสังคมที่เด็กต้องใช้ชีวิตท่ามกลางสมาชิกใหม่ที่มีได้เกี่ยวดองทางสายโลหิต เป็นสังคมที่เด็กต้องใช้ชีวิตอยู่กับระเบียบและธรรมเนียมประเพณีและจารีตของสังคมนั้น เป็นสังคมแรกเริ่มที่เรียกร้องให้เด็กต้องยอมรับนับถือในสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอื่นที่มีได้เกี่ยวดองเป็นญาติพี่น้อง

ยอดปรารถนาของเด็กในสังคมโรงเรียนก็คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกอื่น ๆ และสิ่งที่เด็กทำได้ด้วยความยากลำบากและขมขื่น ก็คือ การยอมรับนับถือบุคคลนั่นเอง

ความรู้สึกว่าเหว่ทางใจ การขาดความอบอุ่นและความรู้สึกไม่ปลอดภัย จึงอาจเกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นในระหว่างที่อยู่โรงเรียน ทำให้เกิดความกังวลและไม่เป็นสุข เพื่อบรรเทาความกังวล และเป็นทางออกของเด็กที่มีปัญหาเหล่านั้น เด็กจะหันเข้าหา ยาระงับประสาท

บางรายสมัครใจสุบกัญชา เฮโรอีนและบุหรี่ เพียงเพื่อสนุกกับเพื่อน ๆ เท่านั้น ส่วนบางรายใช้สิ่งเสพติดเพราะเพื่อน ๆ แนะนำ ใช้แล้วจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการ “ลุ่มปากอ้าว” โดยช่วยให้สามารถร่วมประเพณีได้ทนทาน ด้วยกรณีใดก็ตาม เมื่อเด็กได้ใช้ยาบ่อยเข้า ไม่นานก็จะเกิดการติดยา

4. ความอยากรู้อยากเห็น ธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น หนุ่มสาว คือ อยากรู้อยากทดลองจนกว่าจะพอใจ เมื่อใดที่ความสงสัย ความอยากรู้ของเด็กในวัยนี้มีมาก

เพียงพอ เด็กก็จะพยายามเสาะหา ค้นคว้า ทดลอง เพื่อให้รู้ให้หายสงสัย โดยไม่คำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะร้ายแรงเพียงใด

การติดเหล้าแห้ง ติดกัญชา ติดบุหรี่ และติดยาบ้าหรือยาขยันเป็นตัวอย่างอันดี สำหรับการติดด้วยสาเหตุของความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

5. การหลบหนีจากความจริง ในชีวิตมนุษย์นั้นย่อมมีทั้งความสุขและความทุกข์ปะปนกันเป็นธรรมดา แต่สำหรับบางคนอาจพบว่า ตัวเองต้องทนอยู่ในห้วงทุกข์มากกว่าและยาวนานกว่า เมื่อไม่สามารถจะแก้ปัญหาอันเป็นความทุกข์ให้หมดสิ้นได้ ก็จำเป็นต้องหาทางออกอย่างอื่น เพื่อให้ลืมปัญหาชีวิตที่บีบคั้นอยู่ แม้จะช่วยได้เพียงชั่วขณะ บางคนจึงหาทางออกโดยการนั่งกรรมฐาน แต่ส่วนมากจะหันเข้าหายาอันตรายที่ทำให้ประสาทหลอน เกิดภาพมายาเป็นโลกใหม่ที่สดใสตามที่ต้องการจะเห็น

6. ความประมาทของแพทย์ สิ่งเสพติดหลายชนิดเป็นยาที่แพทย์ใช้สำหรับระงับความเจ็บปวดรุนแรงของคนไข้ แต่ในกรณีแพทย์ใช้ยาโดยไม่ระมัดระวัง เช่น ใช้พร่ำเพรื่อ ใช้ปริมาณไม่เหมาะสม ฯลฯ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไข้ติดสิ่งเสพติดโดยไม่รู้ตัว

7. ผู้เจ็บป่วยใช้ยาเอง ผู้ป่วยบางรายอยู่ในห้องที่ที่หาแพทย์ไม่ได้ เมื่อเกิดเจ็บป่วยรุนแรง เช่น กระดูกหัก นิ้วโนไต เนื้องอก ฯลฯ จำต้องหายาระงับมาใช้ด้วยตัวเอง เช่น ผื่น มอร์ฟีน ยาระงับปวดต่าง ๆ เท่าที่หาได้ และเมื่อใช้บ่อย ๆ เข้าจะติดสิ่งเสพติดในที่สุด

8. ใช้เพื่อแสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม อาจเกิดในเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทำให้เขามองเห็นภาพของสังคมในลักษณะไม่เป็นมิตร ไม่เป็นธรรมโหดร้าย

เด็กเติบโตในครอบครัวที่แตกแยก ขาดพ่อแม่ ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ลำเอียงในการเลี้ยงดูเด็กจะทำทุกอย่างตรงข้ามกับความต้องการของสังคม เพื่อเป็นการตอบโต้ สุรา ยาบ้า สิ่งเสพติด ซึ่งเป็นที่รังเกียจของผู้เป็นพ่อแม่และสังคม จะกลายเป็นสิ่งที่เด็กเลือกเอามาใช้ตอบโต้สังคม

สรุปได้ว่า สาเหตุของการใช้และการติดสิ่งเสพติด เนื่องมาจากผู้ติดสิ่งเสพติด มีปัญหาด้านจิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา หรือสภาพแวดล้อมรวมทั้งสังคมที่ผลักดันให้มีการใช้สิ่งเสพติด ได้แก่ การอยู่ใกล้ชิดสิ่งเสพติดและผู้ติดสิ่งเสพติด อยากลอง ขาดความอบอุ่น มีปัญหาชีวิต ความประมาทของแพทย์ หรือใช้เป็นยาในการรักษา แต่ทำให้ติดกลายเป็นสิ่งเสพติดไปในที่สุด

5. โทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด เนื่องด้วยสิ่งเสพติดทุกประเภทที่มีฤทธิ์เป็นอันตรายต่อร่างกายในระบบประสาท สมอง ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นศูนย์บัญชาการของร่างกาย และชีวิตมนุษย์ การเสพติดสิ่งเสพติดเหล่านั้นไม่มีคุณประโยชน์แก่ร่างกายเลย แต่กลับจะมีโทษและอันตรายต่าง ๆ ขึ้นได้ จนอาจทำให้เสียชีวิตได้หรือก่อให้เกิดโทษและอันตรายต่อครอบครัว เพื่อนบ้านและสังคมในด้านต่าง ๆ ต่อไปอีกมากมาย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. ม.ป.ป. : 21)

บุญสม มาร์ติน และสำออง พ่วงบุตร (2528 : 93- 4) ได้กล่าวถึงโทษของสิ่งเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวเองและสังคมหลายประการ คือ

1. โทษทางร่างกาย

1.1 สิ่งเสพติดให้โทษทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเสื่อมโทรม เช่น ทำให้สมองและประสาทเสื่อมโทรมลง กระเพาะอาหารและลำไส้เกิดการเกิดอาการท้องผูกอย่างรุนแรง ร่างกายมีกำลังความต้านทานของโรคต่ำ ทำให้ติดโรคอื่น ๆ ได้ง่าย เช่น วัณโรค กามโรค และโรคเอดส์

1.2 เมื่อสมองและประสาทเสื่อมเป็นผลให้การควบคุมทางกล้ามเนื้อและประสาทบกพร่อง ซึ่งอาจทำให้ประสบอุบัติเหตุได้โดยง่าย เช่น หกล้ม และถูกรถชน

1.3 เมื่อไม่ได้เสพสิ่งเสพติดจะทำให้เกิดอาการต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอดยา เช่น มีอาการนอนไม่หลับ น้ำตาไหล มีเหงื่อออก เป็นตะคิวตามขาหลัง และท้อง ลงแดง น้ำหนักตัวจะลดและในที่สุดทำให้มีอาการเหมือนคนวิกลจริต และถึงแก่ความตายได้

2. โทษทางใจ

เนื่องจากสิ่งเสพติดทำลายสมองและระบบประสาท ฉะนั้นผู้ติดสิ่งเสพติดจึงมีความประพฤติกและอารมณ์ผิดปกติ เช่น ขาดความสนใจในตัวเอง มีการละเลยไม่สนใจในกิจวัตรประจำวัน มีความประพฤติเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ขาดเรียน ไม่สนใจการศึกษา

3. โทษต่อครอบครัว

ในกรณีที่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวติดสิ่งเสพติดแล้ว ทำให้หมดความรู้สึกรักในเรื่องความรับผิดชอบที่พึงมีต่อครอบครัว ย่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ภรรยา และบุตรไม่ได้รับความอบอุ่น เช่น ครอบครัวอื่นๆ

4. โทษทางสังคมและเศรษฐกิจ

สังคมมักรังเกียจผู้ติดสิ่งเสพติด และเมื่อผู้ติดสิ่งเสพติดไม่สามารถจะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้ตามปกติวิสัย อาจทำให้หันหน้าเข้าไปประกอบอาชญากรรม เพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งเสพติด ส่วนโทษทางเศรษฐกิจนั้นทำให้เกิดการสูญเสียแรงงาน

5. โทษทางการปกครอง

รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการปราบปราม และจัดสถานที่บำบัดรักษา อันเป็นการเพิ่มภาระการเสียภาษีอากรของประชาชนอีกทางหนึ่ง

ยุพา วิสุมิโกศล (2527 : 13) ได้กล่าวถึงโทษของการติดสิ่งเสพติดไว้ ดังต่อไปนี้

1. ร่างกายทรุดโทรม มีอาการเบื่ออาหาร ผอมลง ถ้าใช้สารที่สุบหรือสูดจะทำให้ปอดอักเสบ ในรายที่ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ จะทำให้โลหิตเป็นพิษหรือไตอักเสบ
2. ความผิดปกติทางจิตใจ ถ้าเสพสารเหล่านี้นานๆ จะเกิดอาการวิกลจริต ซึ่งเป็นผลของยาต่อการทำงานของสมอง

3. โทษต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ไม่รับผิดชอบครอบครัว การเรียน และการทำงาน อาจก่ออาชญากรรม สร้างความเดือดร้อนในสังคมก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรือทรัพย์สินของผู้อื่นทำให้เสียกำลังของชาติ เป็นภาระของรัฐบาลต้องจ่ายงบประมาณในการบำบัดรักษา

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ติดสิ่งเสพติดให้โทษจะถูกพิษภัยของสิ่งเสพติดเข้าครอบงำ จนก่อให้เกิดโทษร้ายแรงต่าง ๆ นับตั้งแต่ร่างกายและชีวิตของตนเอง ทรัพย์สินทั่วไป นั่นคือ สิ่งเสพติดมีโทษต่อตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ มีโทษต่อครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง สูญเสียความมั่นคงของประเทศในด้านต่าง ๆ จนหมดสิ้น ดังนั้นหากนักเรียนได้รู้ถึงโทษและอันตรายของสิ่งเสพติดดังกล่าวมาแล้ว ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดให้โทษได้

6. การป้องกันการติดสิ่งเสพติด อรรถรณ นุ่นดี (2529 : 105-106) พูดยถึงวิธีการป้องกันสิ่งเสพติด ไว้ดังนี้

6.1 ป้องกันตนเอง ไม่ใช้ยาโดยมิได้รับคำแนะนำจากแพทย์และจงอย่าทดลองสิ่งเสพติดทุกชนิดโดยเด็ดขาด

6.2 ป้องกันครอบครัว ควรสอดส่องดูแลเด็กและบุคคลในครอบครัวอย่าให้เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด คอยอบรมสั่งสอนให้รู้ถึงโทษภัยของสิ่งเสพติด หากมีผู้ติดสิ่งเสพติดในครอบครัว จงจัดการให้เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลให้นายโดยเด็ดขาด

6.3 ป้องกันเพื่อนบ้าน โดยช่วยชี้แจงให้เพื่อนบ้านเข้าใจถึงโทษและภัยของสิ่งเสพติด เพื่อมิให้ถูกหลอกลวง

6.4 ป้องกันโดยให้ความร่วมมือกับทางราชการ เมื่อทราบที่บ้านใด ตำบลใด มีสิ่งเสพติดระบาด ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบ หรือ ศูนย์ปราบปรามยาเสพติด กรมตำรวจ (ศปส.ตร.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.)

แนนซี เรแกน กล่าวที่กรุงบอนน์ ประเทศเยอรมันตะวันตก เมื่อ 10 พฤษภาคม 2528 ว่าเยาวชนที่ติดสิ่งเสพติดมีอายุน้อยลงทุกที เป็นความรู้สึกว่า เยาวชนกำลังตกอยู่ในห้วงอันตรายใหญ่หลวงในอันที่จะสูญเสียคนรุ่นต่อไป จึงต้องหามาตรการเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการติดสิ่งเสพติดของเยาวชน (สภาสังคมสงเคราะห์. 2528 : 4) และในการหาแนวทางป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ได้กระทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. การบริการสนเทศ หมายถึง การที่โรงเรียนให้บริการด้านข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด เป็นการดึงดูดคนให้อยากมาดู เช่น การจัดป้ายสนเทศ การติดโปสเตอร์ สติกเกอร์ ประเภทชวนคิดเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด และแนวคิด เป็นการให้เด็กนักเรียนได้มีส่วนร่วม จะได้เกิดความภาคภูมิใจในขณะที่เขาคิดคำขวัญนั้นก็จะเป็นการสอนตัวเองไปด้วย

2. การจัดนิทรรศการ หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมโดยอาจมี ภาพโปสเตอร์ คติเตือนใจ มีการจัดมุมแสดงภาพให้เห็นในแง่ส่งเสริม จูงใจในทางบวกและการให้เห็นโทษภัย รวมถึงการฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง หรืออาจเชิญวิทยากรมาบรรยายหรืออภิปรายให้นักเรียนฟัง

3. การใช้เอกสาร หมายถึง การที่โรงเรียนเผยแพร่เอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติด เช่น เอกสารโรเนียว แผ่นพับ รูปภาพต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด

ปรีชา จำปารัตน์ (2522 : 3-5) กล่าวว่า การป้องกันปัญหาสิ่งเสพติดนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน นับตั้งแต่การควบคุมการใช้สิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมายอย่างเข้มงวดโดยการกำหนดโทษ และลงโทษอย่างรุนแรง นอกจากนั้นก็อาจจะรวมถึงการควบคุมและกำจัดเขตการใช้ยาเคมีบางประเภท ซึ่งเป็นสารที่จำเป็นในการผลิตสิ่งเสพติด การทำลายหรือปลูกพืชทดแทนพืชเสพติด การตรวจสุขภาพ และการตรวจสารเสพติดจากร่างกายของผู้สงสัยหรือผู้มีความเสี่ยงที่จะติดสิ่งเสพติดเหล่านี้ เป็นวิธีในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสิ่งเสพติดขึ้นทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังมีการดำเนินงานในแนวนโยบายอันเกี่ยวกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น การสนับสนุนเยาวชนให้เล่นกีฬา และเพลิดเพลินกับงานอดิเรกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ และฝึกให้เยาวชนรู้จักตัดสินใจอย่างถูกต้อง เมื่อมีปัญหาชีวิตโดยไม่หันเหไปหาสิ่งเสพติดเป็นทางออกหรือเป็นทางแก้ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาสภาพครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเยาวชน

สรุปได้ว่า การป้องกันสิ่งเสพติด ต้องให้ความรู้โดยให้บริการข่าวสาร ข้อมูลถึงโทษของสิ่งเสพติด สนับสนุนให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี

//
๑๒

ออกกฎหมายควบคุมการใช้สิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมายอย่างเข้มงวด และประชาชนควรให้ความร่วมมือแก่ทางราชการ โดยแจ้งเบาะแสของการลักลอบค้าสิ่งเสพติดแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

7. แนวทางการป้องกันสิ่งเสพติดในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางป้องกันสิ่งเสพติดในสถานศึกษาไว้ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 35-42)

7.1 กำหนดให้บรรจุเนื้อหาสาระ เรื่องโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติดไว้ในหลักสูตรทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นมา

7.2 จัดอบรมครู - อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการสอน และสามารถทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านป้องกันสิ่งเสพติดได้

7.3 มีการจัดทำสื่อต่าง ๆ รวมทั้งหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องโทษพิษภัยและการป้องกันสิ่งเสพติด

7.4 จัดทำแผนป้องกันสิ่งเสพติดในสถานศึกษาเป็นแผนระยะ 5 ปี (พ.ศ.2535 - 2539) สอดรับกับแผนป้องกันยาเสพติดของประเทศตามนโยบายของรัฐบาล โดยจัดทำแผนเป็น 3 ระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ในแผนดังกล่าวได้กำหนดนโยบาย มาตรการ แนวทางดำเนินงานซึ่งได้แจกจ่ายให้หน่วยงานและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

7.5 ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดในสถานศึกษาดังนี้

7.5.1 ทำการพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะชีวิตด้วยการเร่งส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์และการกีฬา รวมทั้งกำหนดให้มีคณะครูจำนวนหนึ่ง ทำหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันสิ่งเสพติดของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดจริงจังและต่อเนื่อง

7.5.2 การจัดระบบข้อมูลและดำเนินการสำรวจสภาพปัญหาสิ่งเสพติดในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวิธีการดำเนินงาน

7.5.3 พื้นฟูสภาพของผู้ใช้สิ่งเสพติด โดยจัดตั้งสถานที่หรือศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียนที่ติดยา โดยเริ่มต้นในลักษณะโครงการทดลอง เมื่อได้ผลดีแล้วจึงค่อยขยายผล

7.6 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนผู้ใช้สิ่งเสพติด ไว้ดังนี้

7.6.1 กรณีพบนักเรียนติดสิ่งเสพติดให้โทษในโรงเรียน ทางโรงเรียนจะไม่ไล่ออกแต่จะอนุญาตให้หยุดพักการเรียน ไปรับการบำบัดรักษาได้

7.6.2 กรณีนักเรียนติดสิ่งเสพติด จะขอย้ายโรงเรียน เนื่องจากถูกข่มขู่จากผู้จำหน่ายให้ขอย้ายได้ โดยหัวหน้าสถานศึกษาประสานโดยตรง เพื่อพิจารณาแผนการเรียนและความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป

7.6.3 ในกรณีที่นักเรียนเป็นผู้จำหน่ายสิ่งเสพติดให้โทษในโรงเรียนให้ใช้มาตรการทางกฎหมายโดยตรง เพราะโรงเรียนไม่อาจปกป้องผู้ทำผิดกฎหมายได้ และเพื่อไม่เป็นการเปิดทางให้ใช้นักเรียนเป็นผู้จำหน่ายสิ่งเสพติดในโอกาสต่อไป

สรุปได้ว่า แนวทางป้องกันสิ่งเสพติดในสถานศึกษา ดำเนินการโดยบรรจุเนื้อหาสาระ เรื่องโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติดไว้ในหลักสูตรทุกระดับชั้น อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันสิ่งเสพติด ผลิตหนังสือและสื่อเกี่ยวกับโทษภัย และการป้องกันสิ่งเสพติด รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติสำหรับนักเรียนผู้ใช้สิ่งเสพติด

นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติด

นโยบายของรัฐบาล จากคำแถลงนโยบายต่อรัฐบาล ณ วันที่ 26 กรกฎาคม 2538 รัฐบาลได้มองเห็นว่าปัญหาสิ่งเสพติดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องกำกับดูแลให้มีการแก้ไขอย่างจริงจัง จำเป็นจะต้องเร่งรัดการปราบปรามการผลิตและการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวมทั้งส่งเสริมโครงการภาครัฐและเอกชนที่มุ่งบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเพื่อให้คนเหล่านั้นกลับมาเป็นกำลังของชาติต่อไป

ถึงแม้ว่าคำแถลงนโยบายของรัฐบาล ดังที่กล่าวข้างต้นนั้นจะกล่าวถึงเฉพาะการแก้ปัญหาสิ่งเสพติดด้วยการปราบปรามการผลิตและการค้าอย่างเด็ดขาดกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูโดยมิได้เน้นย้ำถึงมาตรการการป้องกัน แต่เมื่อศึกษารายละเอียดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ.2540-2544 ก็พบว่า การป้องกันสิ่งเสพติดยังคงอาศัยยุทธศาสตร์การลดอุปสงค์ควบคู่ไปกับอุปทานเช่นเดิม โดยได้บรรจุเรื่องการป้องกันไว้ในส่วนของมาตรการพัฒนาความมั่นคงทางสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 5) ดังนี้

1. ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
2. ใช้สื่อสาธารณะทุกรูปแบบในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจกับประชาชนในการร่วมป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ยาเสพติด อุบัติภัย การทารุณกรรมเด็กและสตรี และปัญหาสังคมอื่น ๆ

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับแผนพัฒนาระยะที่ 8 นั้น ยังคงอาศัยยุทธศาสตร์การลดอุปสงค์ (Demand Reduction) เช่นเดียวกับการดำเนินงานในแผนระยะที่ 7 ผ่านมาแต่เน้นในประเด็นของการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการดำเนินงาน และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้นโยบายในการดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติดเป็นกรอบในการปฏิบัติไว้ 4 ประการ

1. ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต้องดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างจริงจัง โดยให้มีแนวร่วมในการปฏิบัติงานจากประชาชนด้วย

2. สื่อที่กระทรวงศึกษาธิการผลิตใช้ในงานป้องกันสิ่งเสพติด จะต้องมีความเหมาะสมกับเยาวชนโดยให้เน้นความน่าสนใจ น่าหยิบ น่าอ่าน ได้เนื้อหาได้สาระ และไม่ยาวเยิ่นเย้อเกินไป

3. ทุกหน่วยงานจะต้องมีโครงการป้องกันสิ่งเสพติดที่ชัดเจนเพื่อให้รัฐบาลสามารถยอมรับและสนับสนุนงบประมาณตามความจำเป็นของโครงการ

4. โครงการใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยทำงานมาก่อน ให้ทุกหน่วยงานพิจารณากำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนและทำการทดลองเพื่อการศึกษาผลกระทบก่อนที่จะทำการขยายผล

นอกจากนั้นแล้วประธานคณะกรรมการป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการมีความเห็นว่า

5. กระทรวงสาธารณสุขควรร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการช่วยกันป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งเสพติดในสถานศึกษาด้วยโดยเฉพาะยาบ้า และในทางปฏิบัติควรจะมีงบประมาณไปที่ตัวเด็กมากกว่าเด็กโต

ส่วนกรรมการป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการก็มีความเห็นว่า

6. สถานศึกษาจะต้องสร้างระบบการดำเนินงานด้านการป้องกันสิ่งเสพติดให้เข้มแข็งพร้อมกันกับมีโครงการแนะแนวด้วย

7. งบประมาณสำหรับงานป้องกันและแก้ไขปัญหสิ่งเสพติด ควรให้ทุกกรมตั้งงบประมาณไว้ในแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหสิ่งเสพติด โดยไม่ต้องแบ่งอยู่กับงบประมาณอื่นซึ่งสำนักงบประมาณเห็นชอบด้วยแล้ว

ดังนั้น คณะกรรมการป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงเห็นชอบให้กำหนดนโยบายด้านการป้องกันสิ่งเสพติด สำหรับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ที่ 8 ภายใต้เงื่อนไขของข้อจำกัด ด้านงบประมาณและบุคลากร ดังต่อไปนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 10 – 11)

1. ให้สถานศึกษาทุกแห่งถือว่าการป้องกันและแก้ปัญหการใช้สิ่งเสพติด

ในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้รวมถึงภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือดูแลนักเรียนนักศึกษาที่ติดสิ่งเสพติดด้วย

2. ให้ดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนครบวงจร นับแต่การพัฒนาหลักสูตร สื่อ วิธีสอน และกิจกรรมของสถานศึกษา เน้นการฝึกทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับเยาวชนเพื่อผลทางการพัฒนาบุคลิกภาพ และการตัดสินใจเลือกพฤติกรรม

3. สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา ตลอดจนกิจกรรมทางเลือกอื่น ๆ เน้นการให้เด็กเยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างไปในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความมั่นคงทางอารมณ์และความสามัคคีในหมู่คณะ

4. ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับปรุงสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของสถานศึกษาให้เยาวชนในสถานศึกษา มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างเต็มที่

5. ให้มีการพัฒนาระบบบริหารและจัดการ ตลอดจนการสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดในสถานศึกษา เน้นการทำงานในระบบเครือข่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด ผู้วิจัยได้ค้นคว้าทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ พบว่ามีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดต่างกัน แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีภูมิลำเนา จำนวนพี่น้อง

ในครอบครัว จำนวนเพื่อนในกลุ่มเพื่อนสนิท สภาพครอบครัว อาชีพบิดา และรายได้ ครอบครัวต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน

นิรมล เปลี่ยนจรรยา (2530 : 75 และ 138-142) ศึกษาการใช้กัญชา และ สารระเหยของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร : การเรียนรู้ทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารระเหยครั้งแรกเริ่มใช้เมื่ออายุ 14 ปีมากที่สุด และเริ่มใช้ในขณะกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สาเหตุการใช้ครั้งแรก เพราะต้องการทดลอง และเพื่อนชวน และเลียนแบบบุคคล การให้ความหมายของ สารระเหยและการใช้สารระเหยของบุคคลสำคัญ คือ บิดามารดา ผู้ปกครอง และ ครูอาจารย์ไปในทางลบ มีผลต่อการไม่ใช้สารระเหยของนักเรียน รวมทั้งการคบเพื่อน กลุ่มที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด และไม่เคยได้รับการให้ความหมายของการใช้ยาเสพติดไปในทางบวก ทำให้นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ไม่มีโอกาสใช้ยาเสพติดเลย นักเรียน ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ และเคยมีประสบการณ์ใช้สารระเหยครั้งเดียวแล้วเลิก ให้เหตุผลว่า เกิดความกลัว

สนิท สมัครการ และคนอื่น ๆ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย พบว่า สาเหตุ และเหตุจูงใจในการเสพติดที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ คือ ความอ่อนแอ อ่อนไหว ทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของผู้ติดยา ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ราบรื่น เหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้มีการเริ่มเสพยา ได้แก่ ความอยากรลอง (เพศชาย) เพื่อนชักชวน และความกลัวใจในปัญหาของการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว (เพศหญิง)

ประไพศรี ช่อนกลิ่น และคนอื่น ๆ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การป้องกัน และควบคุมการใช้สารเสพติดในนักเรียนที่มีพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาในโรงเรียนมัธยม 6 แห่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2530 พบว่า อัตราการใช้สารเสพติดของนักเรียน ชั้น ม.1-ม.3 ใน 6 โรงเรียนเท่ากับร้อยละ 0.43 (23 คนใน 5,326 คน) เป็นเพศชาย ทั้งหมด สารเสพติดที่นิยมใช้สารระเหย ได้แก่ กาว 3 เค แลกเกอร์ ทินเนอร์

และเบนขึ้นตามลำดับ อัตราการเสพยาเสพติดสูงขึ้นตามชั้นเรียน คือ ม.1 ม.2 ม.3 ร้อยละ 4.35 43.48 และ 52.17 ตามลำดับบิดามารดาของเด็กทั้ง 2 กลุ่มอยู่ด้วยกัน แต่เป็นครอบครัวที่เป็นปัญหานักเรียนอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 52 นอกจากนี้ยังทดลองใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุม พบว่า พฤติกรรมที่ลดลงมากที่สุด ได้แก่ การเสพยาเสพติด คือ หยุดเสพยาร้อยละ 60.87 (14 คนจาก 23 คน)

ประคองศรี แซ่เต็ง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เจตคติไม่ดีต่อยาเสพติด โดยมีเจตคติไม่ดีต่อสารระเหยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ บุหรี่ กัญชา และสุรา ตามลำดับ

อารีรัตน์ พันธุ์ทอง (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการให้แรงสนับสนุนทางสังคมในการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดสารระเหย โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและรูปแบบการให้แรงสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์มาเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรม ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยเสพยาเสพติดสารระเหยที่เข้ารับการบำบัดรักษาแบบผู้ป่วยในระหว่างเดือนมกราคม- มีนาคม พ.ศ.2535 จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในด้านความรู้เกี่ยวกับยา สารระเหย และโทษพิษภัยของสารระเหย ทักษะคติเกี่ยวกับสารระเหย ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบำบัดรักษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย โดยทำการศึกษาในนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติด ซึ่งกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและในระดับอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,102 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทัศนะเกี่ยวกับสารเสพติด พบว่านักเรียนเกือบ 1 ใน 4 ที่รู้จักสารเสพติดเป็น

อันดับแรกคือ กัญชา และสารระเหย ชนิดที่ติดง่ายและให้โทษร้ายแรงที่สุดคือ เฮโรอีน เพื่อนเป็นบุคคลสำคัญที่แนะนำให้แก่นักเรียนได้รู้จักสารเสพติดครั้งแรก ในทัศนะของนักเรียนการใช้สารเสพติดบางประเภทเป็นบางครั้งเพื่อสังคมถือว่าเป็น การเหมาะสม แต่ถ้าหากใช้สารเสพติดเป็นประจำถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม กลุ่มคนบางคนถึงแม้จะรู้ว่าสารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี แต่ก็เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเป็นเพราะ ความอยากรู้อยากลอง การแสวงหาสารเสพติดของนักเรียนบางประเภทหาได้ตาม ร้านค้า เช่น บุหรี่ สุรา/เบียร์ สารระเหย สำหรับกลุ่มยากล่อมประสาท กระตุ่นประสาท เหล้าแห้ง สามารถหาได้จากร้านขายยา สำหรับกัญชา กระต้อม เฮโรอีน ผีน แอล เอส ดี สามารถหาได้จากกลุ่มเพื่อนฝูง

วีรวรรณ สุธีรไกรลาค (2536 : บทคัดย่อ. 41,96) ได้ศึกษาเรื่องตัวแปร เกี่ยวกับการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะการต่อต้านการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและ ความภาคภูมิใจในตนเองสามารถทำนายการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ในกลุ่ม นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีการ กล้าแสดงออก รวมทั้งรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติดมาก นักเรียนที่มี ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมากจะมีทัศนคติไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด และนักเรียนที่มีเศรษฐกิจ ของครอบครัว หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน

นิธิภา สุวนิช (2537:บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายกรณีของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด คลินิกยาเสพติด 8 ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ กรุงเทพฯ พบว่า พฤติกรรม เสพเฮโรอีนของวัยรุ่น มีสาเหตุมาจากลักษณะส่วนตัวของวัยรุ่นที่พัฒนาบุคลิกภาพ ไม่เหมาะสมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยกและแหล่ง ชุมชนแออัดที่มีการระบาดของยาเสพติด

บัญชา ดาวกระจาย (2539 : 167) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของผู้ปกครอง ในการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา

ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน

อารีย์ เงินแย้ม (2539 : 36) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันการสูดดมสารระเหยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยแตกต่างกัน

ดวงแข จงเจริญ (2540 : 95) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกลที่มีต่อโรคเอดส์ ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อโรคเอดส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชายมีทัศนคติต่อโรคเอดส์ทุกด้านดีกว่านักศึกษาหญิง นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อโรคเอดส์ด้านแนวโน้มที่แสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี มีทัศนคติด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมดีกว่านักศึกษาที่มีอายุ 18 - 25 ปี นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อโรคเอดส์ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิดดอน (Whiddon. 1975 : 3426 - A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการใช้ยาเสพติดระหว่างนักเรียนระดับ 12 ในโรงเรียนอันดับ 1, 2 และ 3 ในรัฐมอนทานาตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า

1. คนที่มีความรู้อาจติดยาเสพติดได้
2. การมีความรู้จะไม่ช่วยบรรเทาการใช้ยาเสพติดให้น้อยลง
3. นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อยาเสพติดมักจะหันไปใช้ยาเสพติดมากขึ้น
4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องยาเสพติดและเจตคติได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่มาจากการอยู่ร่วมกันของกลุ่ม
5. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและการใช้ยาเสพติดได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่จากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มของนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกัน

6. สำหรับยาเสพติดที่ผิดกฎหมายมีแนวโน้มที่จะใช้เหมือนกัน เมื่อนักเรียนอยู่รวมกันเป็นกลุ่มตามเพศ ตามขนาดของโรงเรียน และโรงเรียนที่เป็นเพศเดียวกัน

สโตคีย์ (Stokely. 1978 : 6026 - 6027 A) ได้ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในรัฐแคลิฟอร์เนีย ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลการป้องกันยาเสพติด โดยใช้การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ เพื่อประเมินจากผลที่ได้รับและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่บรรลุความสำเร็จสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนและผลงานของครูแนะแนวประจำโรงเรียน ส่วนวัตถุประสงค์ที่ยังต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ การประสานสัมพันธ์ของชุมชน การมีส่วนร่วมในการวางแผนของนักเรียนและการจัดสรรเงินงบประมาณ ในปีเดียวกัน ฟัยน์สไตน์ (Feinstein. 1978 : 5935 - A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ จำนวน 820 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การใช้ยาเสพติดของนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการใช้ยาเสพติดของผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใดใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาคนนั้นจะมีแนวโน้มที่จะใช้ยาเสพติดชนิดนั้นไปด้วย

× บราวน์ (Brown. 1979 : 3752 - A - 3753 - A) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างด้านเจตคตินักเรียนรัฐบาลที่มีต่อการเลือกใช้ยาเสพติด และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติที่มีต่อยาเสพติด กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนระดับ 5 ถึงระดับ 12 ในโรงเรียนประจำตำบล ใกล้เมืองดัลลาส รัฐเท็กซัส ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติที่ดีต่อบุหรี่มากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีเจตคติที่ดีต่อกัญชา และ แอล เอส ดี มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับเฮโรอีน และเมทิดีนนั้นไม่มีความแตกต่าง และพบว่า นักเรียนมีเจตคติทางลบต่อ แอล เอส ดี เฮโรอีน เมทิดีน มากกว่าบุหรี่ สุรา และกัญชา

จากผลการวิจัยในต่างประเทศ สรุปได้ว่า ผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษมีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่น้อยกว่า และมีแนวโน้มในการใช้ยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ยิ่งถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใดใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาค้นนั้นมีแนวโน้มในการใช้ยาเสพติดนั้นตามไปด้วย อีกทั้งผู้ที่ติดยาเสพติดมีความสามารถในการรับรู้ความเข้าใจ และความจำ ต่ำกว่าผู้ที่ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ และการป้องกันปัญหา ยาเสพติดต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของนักเรียนและครูแนะแนวในโรงเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
2. นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
3. นักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
4. นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
5. นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
6. นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 7,224 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จ ของยามาเน่ (Yamane. 1969 : 886-887) กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 แบ่งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ตามขนาดของจำนวนนักศึกษาทางไกลได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1.1 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีขนาดจำนวน นักศึกษาทางไกลมาก หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีขนาด จำนวนนักศึกษาทางไกลมากกว่า 1,000 คน ได้แก่ เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรีและ เขตบางเขน

2.1.2 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีขนาดจำนวน นักศึกษาทางไกลน้อย หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีขนาด จำนวนนักศึกษาทางไกลน้อยกว่า 1,000 คน ได้แก่ เขตบึงกุ่ม เขตดอนเมืองและ เขตหนองจอก

2.2 สุ่มศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างโดย วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจำนวน 2 ใน 3 ของทั้งหมดด้วยการจับฉลากได้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.2.1 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวนนักศึกษา ทางไกลมากจำนวน 2 เขต ได้แก่ เขตลาดกระบังและเขตมีนบุรี

2.2.2 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวนนักศึกษา ทางไกลน้อยจำนวน 2 เขต ได้แก่ เขตบึงกุ่มและเขตหนองจอก

2.3 สุ่มกลุ่มจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต ที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างมีอัตราส่วนระหว่างศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตที่มีจำนวนนักศึกษาทางไกลมาก : ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวน นักศึกษาทางไกลน้อย เท่ากับ 3 : 2 ด้วยวิธีการจับฉลาก ได้จำนวนกลุ่มจาก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวนนักศึกษาทางไกลมากเขตละ 3 กลุ่ม รวม 6 กลุ่ม และจำนวนกลุ่มจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวน นักศึกษาทางไกลน้อยเขตละ 2 กลุ่ม รวม 4 กลุ่ม ได้จำนวนกลุ่มทั้งหมด 10 กลุ่ม มีนักศึกษาทางไกลประมาณกลุ่มละ 40 คน รวมนักศึกษาทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 400 คน รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวนนักศึกษาทางไกลมากและจำนวนนักศึกษาทางไกลน้อย

ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนเขต	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน กลุ่ม	จำนวนนัก ศึกษาทางไกล	จำนวน กลุ่ม	จำนวนนัก ศึกษาทางไกล
<u>ศูนย์บริการการศึกษา</u> <u>นอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวน</u> <u>นักศึกษาทางไกลมาก</u>				
ลาดกระบัง	55	1,942	3	120
มีนบุรี	52	1,859	3	120
บางเขน	35	1,203	-	-
<u>ศูนย์บริการการศึกษา</u> <u>นอกโรงเรียนเขตที่มีจำนวน</u> <u>นักศึกษาทางไกลน้อย</u>				
บึงกุ่ม	29	922	2	80
ดอนเมือง	21	684	-	-
หนองจอก	24	614	2	80
รวม	216	7,224	10	400

ที่มา : งานสารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดเจตคติของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกล ที่มีต่อสิ่งเสพติดในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งเสพติด สร้างตามแบบวิธีการประเมินบนมาตราส่วน (Method of Summated Rating) ของลิเคิร์ท (Likert, 1932 : 140) โดยแบบสอบถามเป็นชนิด 5 อันดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด แบบสอบถามนี้มีข้อความ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นข้อความที่แสดงเจตคติเชิงนิมานและลักษณะที่สองเป็นข้อความที่แสดงเจตคติเชิงนิเสธ ซึ่งมีเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนดังนี้

เมื่อเป็นข้อความเชิงนิมาน

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

เมื่อเป็นข้อความเชิงนิเสธ

มากที่สุด	ให้	1 คะแนน
มาก	ให้	2 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	4 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5 คะแนน

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากข้อมูลข้อ 1 มาตั้งประเด็นแบบสอบถาม
3. ร่างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตรงตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้มีความชัดเจน
5. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อที่ 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข
6. แบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขถูกต้องสมบูรณ์แล้ว นำไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักศึกษาทางไกลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1972 : 126)
7. นำแบบสอบถามมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4 และหัวหน้ากลุ่มทางไกลที่จัดกิจกรรมพบกลุ่ม ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลและนัดหมายนักศึกษาทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการชี้แจงจุดมุ่งหมายในการวิจัยและตอบแบบสอบถาม ณ สถานที่พบกลุ่ม
2. ผู้วิจัยไปประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 และหัวหน้ากลุ่มทางไกล เพื่อนัดหมายวันเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามที่กำหนด
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์ ผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งออกไป 400 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไป ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 7 - 16 กุมภาพันธ์ 2541 รวม 10 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ โดยนำมาจัดทำรหัสแล้วกรอกรหัสลงในกระดาษรหัส
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

3. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นความถี่ และค่าร้อยละ
แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4. ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด กระทำด้วยการแจกแจงความถี่
ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สองกลุ่มใช้ค่าสถิติที (t-test) จำนวนกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้การ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ถ้าพบว่าข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดย
ใช้วิธีการของนิวแมน – คูลส์ (Newman-Keuls Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1. ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528

: 5)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักศึกษาทางไกลในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ.64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (Cronbach. 1972

: 126)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{St^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum Si^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

St^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้สูตร t-test Independent (ชูศรี วงศ์รัตน์นะ. 2534 : 177)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ตามลำดับ

S_1, S_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ

กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ตามลำดับ

3.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ สูตร F - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F - distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ในกรณีวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้ว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Newman-Keuls Method (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 113)

$$W = q(\alpha; r, df) \sqrt{\frac{MS_E}{\tilde{N}}}$$

เมื่อ W แทน ค่าวิกฤตของ Newman-Keuls

q แทน ค่าที่เป็ดได้จากตาราง Studentized Range

Statistic

MS_E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่

ได้จากตารางวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน

$\tilde{N}$ แทน Harmonic Means คำนวณได้จากสูตร

$$\tilde{N} = \frac{K}{\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} + \dots + \frac{1}{N_k}}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่ม

N แทน จำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักศึกษาทางไกลในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เพื่อแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนด ช่วงคะแนน (Class interval) ดังนี้

ด้านความรู้

1.00 – 2.75	หมายถึง มีเจตคติเชิงนิเสธหรือเจตคติทางลบ
2.76 – 3.25	หมายถึง มีเจตคติเป็นกลาง
3.26 – 5.00	หมายถึง มีเจตคติเชิงนิมานหรือเจตคติทางบวก

ด้านความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

1.00 – 2.75	หมายถึง มีเจตคติเชิงนิมานหรือเจตคติทางบวก
2.76 – 3.25	หมายถึง มีเจตคติเป็นกลาง
3.26 – 5.00	หมายถึง มีเจตคติเชิงนิเสธหรือเจตคติทางลบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาทางไกล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกลและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาทางไกล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกลและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล โดยคิดเป็น ความถี่ และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาทางไกล จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาทางไกลและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

สถานภาพของนักศึกษาทางไกล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	146	36.50
1.2 หญิง	254	63.50
รวม	400	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 18 ปี	167	41.75
2.1 18 – 25 ปี	195	48.75
2.3 สูงกว่า 25 ปี	38	9.50
รวม	400	100.00
3. การศึกษาของผู้ปกครอง		
3.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	303	75.75
3.2 มัธยมศึกษาขึ้นไป	97	24.25
รวม	400	100.00
4. อาชีพของนักศึกษาทางไกล		
4.1 ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	26.50
4.2 รับจ้าง	246	61.50
4.3 เกษตรกรรม	4	1.00
4.4 ค้าขาย	35	8.75
4.5 รับราชการ	9	2.75
รวม	400	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพของนักศึกษาทางไกล	จำนวน	ร้อยละ
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
5.1 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า	122	30.50
5.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00	278	69.50
รวม	400	100.00
6. รายได้ต่อเดือน		
6.1 ไม่มีรายได้	95	23.75
6.2 ต่ำกว่า 5,000 บาท	181	45.25
6.3 5,000 บาทขึ้นไป	124	31.00
รวม	400	100.00
7. ท่านเคยลองเสพสิ่งเสพติดมาก่อนหรือไม่		
7.1 เคย	67	16.75
7.2 ไม่เคย	333	83.25
รวม	400	100.00
8. ถ้ายังไม่เคยลอง ท่านคิดว่าจะลองไหม		
8.1 จะลอง	16	4.00
8.2 ไม่ลอง	349	87.25
8.3 ยังไม่แน่ใจ	35	8.75
รวม	400	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพของนักศึกษาทางไกล	จำนวน	ร้อยละ
9. ถ้ามีเพื่อนมาชักชวนให้ลองเซฟ ท่าน จะอย่างไร		
9.1 ลองเซฟ	10	2.50
9.2 ปฏิเสธคำชักชวน	358	89.50
9.3 ยังไม่แน่ใจ	32	8.00
รวม	400	100.00
10. บ้านของท่านอยู่ในแหล่งที่มีการเซฟ สิ่งเสพติดหรือไม่		
10.1 อยู่	114	28.50
10.2 ไม่อยู่	135	33.75
10.3 ไม่ทราบ	151	37.75
รวม	400	100.00
11. ท่านทราบแหล่งจำหน่ายสิ่งเสพติด หรือไม่		
11.1 ทราบ	45	11.25
11.2 ไม่ทราบ	355	88.75
รวม	400	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.50

นักศึกษาทางไกล ที่มีอายุ 18 – 25 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.75
รองลงมาได้แก่ อายุต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.75

นักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 75.75

นักศึกษาทางไกล มีอาชีพรับจ้างมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมา ได้แก่ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 26.50

นักศึกษาทางไกลที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00 มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.50

นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.25 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ 5,000 บาท ขึ้นไป และไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 31.00 และ 23.75 ตามลำดับ

นักศึกษาทางไกลที่ไม่เคยลงเสาเข็มตติมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 83.25 และคิดว่าจะไม่ลงเสาเข็มตติมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.25 ถ้าเพื่อนมาชักชวนให้ลงเสาเข็มจะปฏิเสธคำชักชวน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.50

นักศึกษาทางไกลที่ไม่ทราบว่าบ้านของตนอยู่ในแหล่งที่มีการเสพตติ มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมา ได้แก่ บ้านไม่อยู่ในแหล่งที่มีการเสพตติและอยู่ในแหล่งเสพตติ คิดเป็นร้อยละ 33.75 และ 28.50 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาทางไกลที่ไม่ทราบแหล่งจำหน่ายเสพตติมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.75

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4

การวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม เป็นรายด้านและรายข้อในแต่ละด้านโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านความรู้ การแปลความหมายของคะแนน เป็นการแปลตรงตามคะแนน

ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม การแปลความหมายของคะแนนเป็นการแปลตรงกันข้าม ดังปรากฏ ในตาราง 3 – 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลรายด้าน

ข้อ	เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	$\bar{X}$	S.D	ทิศทางของเจตคติ
1.	ด้านความรู้	4.01	0.40	บวก
2.	ด้านความรู้สึก	3.68	0.45	ลบ
3.	ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	3.95	0.48	ลบ

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้ในเชิงบวก ($\bar{X} = 4.01$) นั่นคือ นักศึกษาทางไกลมีความรู้ดีเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสพติด ส่วนด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม นักศึกษามีเจตคติในเชิงลบ ($\bar{X} = 3.68$ และ 3.95) นั่นคือ นักศึกษาทางไกล รู้สึกไม่ชอบสิ่งเสพติด ไม่อยากเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและต่อต้านการเสพสิ่งเสพติด

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด
ของนักศึกษาทางไกล ด้านความรู้

ข้อ	เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ทิศทางของ เจตคติ
1.	สิ่งเสพติด เมื่อเสพแล้วเกิดอาการติด ต้องเสพเพิ่ม ประมาณมากขึ้น.....	4.35	0.86	บวก
2.	การเสพสิ่งเสพติดเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติ...	4.47	0.77	บวก
3.	เฮโรอีนเสพเพียงครั้งเดียวก็ติดได้.....	3.76	1.03	บวก
4.	เฮโรอีนบริสุทธิ์เป็นผงสีขาวละเอียด ไม่มีกลิ่นรสขมจัด	3.74	1.15	บวก
5.	การเสพเฮโรอีนโดยใช้เข็มร่วมกันทำให้ติดเอดส์ได้.....	4.60	0.72	บวก
6.	การเสพกัญชาในปริมาณสูงจะทำให้ประสาทหลอน...	4.29	0.82	บวก
7.	ผู้เสพกัญชาจะแยกตัวออกจากสังคม.....	3.49	1.09	บวก
8.	การเสพกัญชานำไปสู่การติดเฮโรอีน.....	3.73	1.09	บวก
9.	แอมเฟตามีน (ยาบ้า) มีการแพร่ระบาดในกลุ่ม นักเรียน นักศึกษา.....	4.39	0.87	บวก
10.	ผู้ที่เสพยาบ้าเมื่อหมดฤทธิ์ยาจะเกิดอาการซึม.....	3.98	0.97	บวก
11.	การเสพยาบ้าทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า.....	1.98	1.18	ลบ
12.	การใช้สารระเหยทำให้เกิดอาการเดินเซเซ ควบคุม ตนเองไม่ได้.....	4.13	0.93	บวก
13.	ผู้เสพสารระเหยมักเป็นเยาวชนอายุน้อยกว่า 25 ปี.....	4.28	0.85	บวก
14.	ผู้เสพสารระเหยโดยใช้สำลีห่อด้วยผ้าเช็ดหน้า ฝ่ามือ จะไหม้เป็นสีน้ำตาล.....	3.44	0.97	บวก
15.	การสูบบุหรี่หรือรับสารจากบุหรี่ทำให้เกิดโรคมะเร็ง ปอด.....	4.54	0.72	บวก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ทิศทางของเจตคติ
16.	การสูบบุหรี่เป็นการบั่นทอนสุขภาพ.....	4.17	0.99	บวก
17.	การสูบบุหรี่นำไปสู่การเสพติดประเภทอื่น.....	3.76	1.05	บวก
18.	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีโทษมากกว่ามีประโยชน์..	4.12	0.93	บวก
19.	การดื่มสุราเป็นสาเหตุหนึ่งของการทะเลาะวิวาท.....	4.41	0.76	บวก
20.	การดื่มสุราขณะขับรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย.....	4.63	0.71	บวก
	รวม	4.01	0.40	บวก

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้โดยรวมในเชิงบวก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้ในเชิงบวก ($\bar{X} = 3.44 - 4.63$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ ข้อที่ว่า การดื่มสุราขณะขับรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนข้อที่ว่า การเสพยาบ้าทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า นักศึกษามีเจตคติในเชิงลบและมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.98$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ
นักศึกษาทางไกล ด้านความรู้สึก

ข้อ	เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึก	$\bar{X}$	S.D.	ทิศทางของ เจตคติ
1.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจที่เห็นสังคมรอบข้างมีแต่สิ่ง เสพติด.....	4.45	0.75	ลบ
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกอยากทำลายสิ่งเสพติดทุกครั้งที่พบ.....	4.09	0.99	ลบ
3.	ผู้ที่ติดเฮโรอีนสามารถเลิกเสพติดและกลับเป็นคนดีได้...	3.12	1.24	เป็นกลาง
4.	ผู้ที่ค้าฝิ่นขาวเป็นผู้ที่เห็นแก่ตัว.....	4.36	0.91	ลบ
5.	การติดฝิ่นขาวทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน....	3.89	1.08	ลบ
6.	เมื่อเห็นเพื่อนสูบกัญชาอยากลองสูบบ้าง.....	3.86	1.32	ลบ
7.	คนที่สูบกัญชาจะมีอารมณ์ดี.....	3.62	1.21	ลบ
8.	การลองสูบกัญชาครั้งเดียวไม่ทำให้ติด.....	3.13	1.20	เป็นกลาง
9.	การเสพติดทำให้สมองปลอดโปร่ง.....	3.12	1.41	เป็นกลาง
10.	คนทั่วไปมีความรู้สึกที่ติดยาว่าเป็นบุคคลที่ไม่ น่าไว้วางใจ.....	4.35	0.90	ลบ
11.	การเสพติดทำให้ทำงานมีรายได้เพิ่มมากขึ้น.....	2.35	1.29	บวก
12.	ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นห่วงช่างทาสีที่ไม่รู้จักการหลีกเลี่ยง สารระเหย.....	3.94	0.94	ลบ
13.	ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่เพื่อนในกลุ่มสุดคมกาว.....	4.13	0.97	ลบ
14.	ข้าพเจ้าไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับ ผู้ติดกาว.....	3.94	1.11	ลบ
15.	การลองสูบบุหรี่บ่อยครั้งจะเกิดความเคยชิน ทำให้ ติดบุหรี่ได้.....	4.43	0.81	ลบ
16.	ข้าพเจ้ารู้สึกเท่มากเมื่อสูบบุหรี่.....	3.89	1.36	ลบ

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึก	$\bar{X}$	S.D.	ทิศทางของ เจตคติ
17.	การสูบบุหรี่ช่วยผ่อนคลายความเครียด.....	3.32	1.29	ลบ
18.	งานเลี้ยงใดไม่มีการดื่มสุรา งานเลี้ยงนั้นไม่สนุก.....	2.94	1.33	เป็นกลาง
19.	การดื่มสุราเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นผู้ใหญ่...	3.52	1.27	ลบ
20.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงออกเมื่อได้ดื่มสุรา.....	3.14	1.46	เป็นกลาง
	รวม	3.68	0.45	ลบ

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกโดยรวมในเชิงลบ ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกในเชิงลบ ($\bar{X} = 3.32 - 4.45$) โดยข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ว่า ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจที่เห็นสังคมรอบข้างมีแต่สิ่งเสพติด ($\bar{X} = 4.45$) ยกเว้นข้อที่ว่า ผู้ที่ติดเฮโรอีนสามารถเลิกเสพและกลับเป็นคนดีได้ การลองสูบกัญชาครั้งเดียวไม่ทำให้ติด การเสพยาบ้าทำให้สมองปลอดโปร่ง การสูบบุหรี่ช่วยผ่อนคลายความเครียด งานเลี้ยงใดไม่มีการดื่มสุรา งานเลี้ยงนั้นไม่สนุก และข้าพเจ้ากล้าแสดงออกเมื่อได้ดื่มสุรา นักศึกษาทางไกลมีเจตคติเป็นกลาง ($\bar{X} = 2.94 - 3.14$) ส่วนข้อที่ว่า การเสพยาบ้าทำให้ทำงานมีรายได้เพิ่มขึ้น นักศึกษาทางไกลมีเจตคติเป็นบวก ($\bar{X} = 2.35$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ว่า การเสพยาบ้าทำให้ทำงานมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 2.35$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด
ของนักศึกษาทางไกล ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

ข้อ	เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ทิศทางของ เจตคติ
1.	การเล่นกีฬาเป็นการใช้เวลาว่างให้พ้นสิ่งเสพติด.....	4.53	0.88	ลบ
2.	การติดสิ่งเสพติดสามารถทำให้คนเป็นอาชญากรรมได้ง่าย...	4.47	0.80	ลบ
3.	นักศึกษาควรย้ายที่อยู่ ถ้ารู้ว่าอยู่ในชุมชนที่มีการเสพ เฮโรอีน.....	3.66	1.04	ลบ
4.	ถ้าเพื่อนสนิทติดเฮโรอีนข้าพเจ้าจะพาเขาไปรักษา.....	3.76	1.01	ลบ
5.	นักศึกษาควรเตือนเพื่อนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับเฮโรอีน.....	4.28	0.86	ลบ
6.	ข้าพเจ้าควรเลิกคบเพื่อนที่ไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่.....	3.52	1.09	ลบ
7.	ถ้าข้าพเจ้ารู้ว่ามีคนติดกัญชาในชุมชนจะแจ้งเจ้าหน้าที่ จับกุมทันที.....	3.40	1.20	ลบ
8.	นักศึกษาไม่ควรไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ติดกัญชา.....	3.99	1.09	ลบ
9.	ข้าพเจ้าปฏิเสธทันทีที่เพื่อนชวนให้ลองเสพยาบ้า.....	4.38	1.06	ลบ
10.	นักศึกษาควรชวนเพื่อนไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับอันตราย ของยาบ้า.....	4.24	0.94	ลบ
11.	ข้าพเจ้าไม่กลัวเพื่อนโกรธถ้าไม่ลองเสพยาบ้าที่เพื่อนแนะนำ.	4.21	1.06	ลบ
12.	นักศึกษาควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของสาร ระเหย.....	4.07	1.04	ลบ
13.	สารระเหยช่วยลดความน่าเบื่อหน่ายของชีวิต.....	3.49	1.42	ลบ
14.	นักศึกษาจะมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาการสูดดมสาร ระเหยต่อเมื่อคนใกล้ชิดติดสารระเหย.....	3.71	1.11	ลบ
15.	ไม่กล้าขัดใจเพื่อนเมื่อถูกชวนให้ลองสูบบุหรี่.....	3.65	1.34	ลบ
16.	ถ้าเพื่อนไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่จะไม่ยอมพุดคุยด้วย.....	2.95	1.14	เป็นกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ทิศทางของเจตคติ
17.	การสูบบุหรี่เป็นการเผาผลาญทรัพยากรสิ้นตนเอง.....	4.17	1.02	ลบ
18.	นักศึกษาควรใช้เวลาว่างเล่นกีฬาดีกว่านั่งดื่มสุรา.....	4.58	0.93	ลบ
19.	การดื่มสุราก่อนรับประทานอาหารเช้าช่วยให้เจริญอาหาร.....	3.89	1.16	ลบ
20.	การดื่มสุราวันละนิด จิตแจ่มใส.....	4.05	1.16	ลบ
	รวม	3.95	0.48	ลบ

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมโดยรวมในเชิงลบ ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในเชิงลบ ($\bar{X} = 3.40 - 4.58$) โดยข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ว่า นักศึกษาควรใช้เวลาว่างเล่นกีฬาดีกว่านั่งดื่มสุรา ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนข้อที่ว่า ถ้าเพื่อนไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่จะไม่ยอมพูดด้วย มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในเป็นกลาง และมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.95$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตัวแปรเพศ เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน โดยใช้ค่าเฉลี่ยที่ (t - test) ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	ชาย N = 146		หญิง N = 254		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้	3.97	0.42	4.04	0.38	- 1.78
2. ด้านความรู้สึก	3.59	0.45	3.73	0.45	- 3.16 *
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	3.87	3.87	3.99	0.47	- 2.43 *

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาทางไกลชายและหญิงมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาทางไกลหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดสูงกว่านักศึกษาทางไกลชาย

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตัวแปร อายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ดังปรากฏในตาราง 8-9

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	ต่ำกว่า 18 ปี		18 – 25 ปี		สูงกว่า 25 ปี	
	N = 167		N = 195		N = 38	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านความรู้	4.02	0.43	4.00	0.36	4.05	0.42
2. ด้านความรู้สึก	3.64	0.43	3.64	0.44	4.05	0.38
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	3.95	0.51	3.92	0.46	4.08	0.45

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมมากกว่าอีก 2 กลุ่ม

เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มใดแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปเปรียบเทียบความแปรปรวนดังตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน
จำแนกตามอายุ

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	0.33
	ภายในกลุ่ม	397	62.28	0.16	
	รวม	399	62.39		
2. ด้านความรู้สึก	ระหว่างกลุ่ม	2	5.74	2.87	15.43 *
	ภายในกลุ่ม	397	73.88	0.19	
	รวม	399	79.62		
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.85	0.42	1.83
	ภายในกลุ่ม	397	92.04	0.23	
	รวม	399	92.89		

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อ
สิ่งเสพติด ด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพบความแตกต่างด้านความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน – คูลส์
(Newman – Keuls Method) ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ด้านความรู้สึก
เป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ

อายุ		18 - 25 ปี	ต่ำกว่า 18 ปี	สูงกว่า 25 ปี
	$\bar{X}$	3.64	3.64	4.05
18 - 25 ปี	3.64	-	0.00	0.41 *
ต่ำกว่า 18 ปี	3.64		-	0.41 *
สูงกว่า 25 ปี	4.05			-

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี, มีเจตคติต่อ
สิ่งเสพติดแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18 - 25 ปี และต่ำกว่า 18 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามตัวแปร การศึกษาของผู้ปกครอง เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ที่ว่านักศึกษาทางไกลที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด แตกต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติที่ (t -test) ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้าน จำแนกตามการศึกษาของผู้ปกครอง

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา		มัธยมศึกษาขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้	3.99	0.39	4.08	0.41	-2.03 *
2. ด้านความรู้สึก	3.67	0.43	3.70	0.49	-0.60
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	3.93	0.48	4.01	0.48	-1.43

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษา มัธยมศึกษาขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดสูงกว่านักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตัวแปร อาชีพของนักศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 4 ที่ว่านักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน โดยใช้ สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test) ดังปรากฏในตาราง 12 - 13

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา ทางไกล

เจตคติที่มีต่อ สิ่งเสพติด	ไม่ได้ประกอบ อาชีพ N = 106		รับจ้าง N = 246		เกษตรกร N = 4		ค้าขาย N = 35		รับราชการ N = 9	
	X	S.D	X	S.D	X	S.D	X	S.D.	X	S.D.
1. ด้านความรู้	4.05	0.42	4.00	0.38	3.81	0.34	3.97	0.42	4.13	0.35
2. ด้านความรู้สึก	3.62	0.48	3.70	0.43	3.49	0.38	3.57	0.41	4.18	0.39
3. ด้านแนวโน้มที่จะ แสดงพฤติกรรม	3.92	0.51	3.96	0.48	3.55	0.41	3.93	0.46	4.17	0.36

จากตาราง 12 แสดงว่าด้านความรู้ นักศึกษาทางไกลอาชีพรับราชการ มีค่าของคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดในเชิงบวก มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม นักศึกษาทางไกลอาชีพรับราชการ มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในทางต่อต้าน มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มใดแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปเปรียบเทียบความแปรปรวน ดังตาราง 13

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน
จำแนกตามอาชีพของนักศึกษาทางไกล

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	0.48	0.12	0.77
	ภายในกลุ่ม	395	61.91	0.16	
	รวม	399	62.39		
2. ด้านความรู้สึก	ระหว่างกลุ่ม	4	3.42	0.86	4.44 *
	ภายในกลุ่ม	395	76.19	0.19	
	รวม	399	79.61		
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.18	0.29	1.27
	ภายในกลุ่ม	395	91.71	0.23	
	รวม	399	92.89		

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อ
สิ่งเสพติด ด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพบความแตกต่างด้านความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ นิวแมน-คูลส์
(Newman – Keuls Method) ดังปรากฏ ในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ด้านความรู้สึก
เป็นรายคู่ จำแนกตามอาชีพของนักศึกษาทางไกล

อาชีพของนักศึกษา		เกษตรกรรม	ค้าขาย	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	รับจ้าง	รับราชการ
	$\bar{X}$					
เกษตรกรรม	3.49	-	0.08	0.13	0.22	0.69
ค้าขาย	3.57		-	0.05	0.14	0.61 *
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.62			-	0.09	0.56 *
รับจ้าง	3.71				-	0.47 *
รับราชการ	4.18					-

จากตาราง 14 แสดงว่านักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับราชการ มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกแตกต่างจากอาชีพค้าขาย ไม่ได้ประกอบอาชีพและอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับราชการ มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึก สูงกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพค้าขาย ไม่ได้ประกอบอาชีพและอาชีพรับจ้าง นอกนั้นมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 5 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ต่างกัน โดยใช้สถิติที (t-test) ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า		คะแนนเฉลี่ยสะสม สูงกว่า 2.00		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้	3.94	0.41	4.04	0.39	-2.40 *
2. ด้านความรู้สึก	3.56	0.44	3.73	0.44	-3.45 *
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	3.90	0.50	3.97	0.46	-1.41

จากตาราง 15 แสดงว่านักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้และด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00 มีคะแนนของเจตคติต่อสิ่งเสพติดสูงกว่านักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า

3.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตัวแปร รายได้ต่อเดือน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F - test) ดังปรากฏในตาราง 16 - 17

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	ไม่มีรายได้		ต่ำกว่า 5,000 บาท		5,000 บาทขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านความรู้	4.05	0.44	4.00	0.37	4.00	0.40
2. ด้านความรู้สึก	3.63	0.47	3.70	0.43	3.70	0.46
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	3.87	0.54	3.97	0.46	3.98	0.47

จากตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทุกกลุ่มรายได้ต่อเดือน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ในเชิงบวก ($\bar{X} = 3.63 - 4.05$)

เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มใดแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปเปรียบเทียบความแปรปรวน ดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล เป็นรายด้าน
จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.50
	ภายในกลุ่ม	397	62.23	0.16	
	รวม	399	62.39		
2. ด้านความรู้สึก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.80
	ภายในกลุ่ม	397	79.30	0.20	
	รวม	399	79.62		
3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.85	0.43	1.84
	ภายในกลุ่ม	397	92.03	0.23	
	รวม	399	92.88		

จากตาราง 17 แสดงว่านักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน คือ ไม่มีรายได้ มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และมีรายได้ 5,000 บาทขึ้นไป มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ผู้วิจัย ได้สรุปผลของการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ที่มีต่อสิ่งเสพติด
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อสิ่งเสพติด โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 7,224 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จ ของยามาเน่ (Yamane.1969 : 886 – 887) กำหนด

ความคลาดเคลื่อนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาทางไกลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล จำนวน 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ให้ออกหนังสือราชการถึง หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนเขตที่มีนักศึกษาทางไกลเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 400 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 7-16 กุมภาพันธ์ 2541 รวม 10 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติชื่อ SPSS/PC+ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาทางไกลผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. ข้อมูลที่เป็นเจตคติของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อสิ่งเสพติด วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อสิ่งเสพติด วิเคราะห์โดยใช้สถิติที (t-test) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ถ้าพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อสิ่งเสพติด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาทางไกล มีผลการวิเคราะห์ดังนี้
 - 1.1 นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.50
 - 1.2 นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 18 - 25 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมาได้แก่ อายุต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.75
 - 1.3 นักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.75
 - 1.4 นักศึกษาทางไกล อาชีพรับจ้างมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.50

รองลงมาได้แก่ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 26.50

1.5 นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.50

1.6 นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.25 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ 5,000 บาทขึ้นไปและไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 31.00 และ 23.75 ตามลำดับ

1.7 นักศึกษาทางไกลที่ไม่เคยลองเสพสิ่งเสพติด มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 83.25

1.8 นักศึกษาทางไกลที่คิดว่าจะไม่ลองเสพสิ่งเสพติดมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.25

1.9 นักศึกษาทางไกลที่จะปฏิเสธการชักชวนให้ลองเสพสิ่งเสพติดจากเพื่อนมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.50

1.10 นักศึกษาทางไกลที่ไม่ทราบที่บ้านของตนเองอยู่ในแหล่งที่มีการเสพยาเสพติดมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมาได้แก่ นักศึกษาที่บ้านไม่ได้อยู่ในแหล่งที่มีการเสพยาเสพติด และอยู่ในแหล่งที่มีการเสพยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 33.75 และ 28.50 ตามลำดับ

1.11 นักศึกษาทางไกลที่ไม่ทราบแหล่งจำหน่ายสิ่งเสพติดมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.75

2. นักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้ในเชิงนิมานหรือเจตคติทางบวก ($\bar{X} = 4.01$) นั่นคือ นักศึกษาทางไกลมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสพติด ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม นักศึกษาทางไกลมีเจตคติในเชิงนิเสธทั้ง 2 ด้าน ($\bar{X} = 3.68$ และ 3.95) นั่นคือ นักศึกษาทางไกลมีความรู้สึกไม่ชอบสิ่งเสพติด ไม่อยากเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและต่อต้านการเสพยาเสพติด

เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้านพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านความรู้ คือ การดื่มสุราขณะขับรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ($\bar{X} = 4.63$) ด้านความรู้สึก คือ ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจที่เห็นสังคมรอบข้างมีแต่สิ่งเสพติด

($\bar{X} = 4.45$) และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม คือ นักศึกษาควรใช้เวลาว่างเล่นกีฬาดีกว่านั่งดื่มสุรา ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดด้านความรู้ คือ การเสพยาบ้าทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า ($\bar{X} = 1.98$) ด้านความรู้สึก คือ การเสพยาบ้าทำให้ทำงานมีรายได้เพิ่มขึ้น และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม คือ ถ้าเพื่อนไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่จะไม่พูดคุยด้วย ($\bar{X} = 2.95$)

3. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล ปรากฏผลดังนี้

3.1 นักศึกษาทางไกลชายและหญิง มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาทางไกลหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดสูงกว่านักศึกษาทางไกลชาย นอกนั้นมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมมากกว่าอีก 2 กลุ่ม โดยนักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18 – 25 ปีและต่ำกว่า 18 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกสูงกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและอายุ 18 – 25 ปี นอกนั้นมีเจตคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีความรู้ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด

ด้านความรู้สึก มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับราชการ มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกสูงกว่านักศึกษาทางไกลอาชีพค้าขาย อาชีพรับจ้าง ไม่ได้ประกอบอาชีพและเกษตรกรกรรม นอกนั้นมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อ

สิ่งเสพติดด้านความรู้ และด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00 มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดสูงกว่านักศึกษาทางไกล ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า นอกนั้นมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด

ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ตามตัวแปรที่ศึกษา คือ เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้อยู่ในเชิงนิมานหรือเจตคติทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรัฐบาล ได้กำหนดนโยบายและทิศทาง รวมทั้งเป้าหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสสิ่งเสพติดไว้

อย่างชัดเจน โดยกำหนดนโยบายการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2539 ให้มีแผนป้องกันและปราบปรามสิ่งเสพติด พ.ศ.2540 - 2544 ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 : 2) และกระทรวงศึกษาได้กำหนดให้มีการเรียนเกี่ยวกับสิ่งเสพติดในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 6 ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้เรื่องสิ่งเสพติด มีการพัฒนาแบบการเรียนการสอน ให้เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด กระบวนการตัดสินใจ ตลอดจนสร้างเจตคติต่อต้านสิ่งเสพติดและสิ่งมีนเมาต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางศีลธรรมและจริยธรรม (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2538 : 13) นอกจากนี้ ยังมีมาตรการป้องกันสิ่งเสพติดในสถานศึกษา โดยจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน โดยเน้นการปลูกฝังเจตคติต่อต้านสิ่งเสพติด และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 : 7) ส่วนในชุมชนให้หลักการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างเจตคติของประชาชนในการต่อต้านสิ่งเสพติด รวมทั้งพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน ให้เป็นเขตปลอดสิ่งเสพติด โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนและหมู่บ้าน (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 : 8) นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างผ่านสื่อมวลชนทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง จากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสื่อมวลชนเหล่านั้น ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อเน้นย้ำและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติด ในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในชุมชน ทำให้เกิดความเข้าใจ มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอย่างถูกต้อง อีกทั้งกรรมการศึกษานอกโรงเรียนยังได้สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหสิ่งเสพติด ได้แก่ การผลิตชุดวิชาการเสพติด ซึ่งมีจำนวน 4 ชุด คือ ภูมิคุ้มกันสารเสพติด ยาในชีวิตประจำวัน สารเสพติดและการป้องกันและแก้ไขสารเสพติด จึงทำให้เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้ของนักศึกษาทางไกลอยู่ในเชิงนิมานหรือเจตคติทางบวก

2. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 จำแนกตามตัวแปร

เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน คือ ชายและหญิง พบว่านักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิงมีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกละและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่านักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า นักศึกษาทางไกลหญิงมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดรายด้านอยู่ในระดับสูงกว่านักศึกษาทางไกลชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครอบครัวของสังคมไทยได้ถูกถ่ายทอดสั่งสมกันมาจากญาติผู้ใหญ่ ในการอบรมเลี้ยงดู และขัดเกลาให้อยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้สมกับบทบาทและความรับผิดชอบที่จะต้องเป็นแม่และภรรยาที่ดีในอนาคตซึ่งอาจมีผลทำให้เพศส่วนใหญ่มีความละเอียดรอบคอบ ช่างสังเกต จดจำ ระมัดระวังและให้ความสนใจกับสิ่งใกล้ตัวหรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพดังกล่าวของ พวงพยอม การภิญโญ (ปัทมา กาญจนวงษ์. 2536 : 28 ; อ้างอิงมาจากพวงพยอม การภิญโญ 2536 : 36) ที่ว่า เพศเป็นตัวกำหนดบทบาททางสังคม และเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของอารีย์ เงินแย้ม (2539 : 109) ที่ศึกษา เรื่องพฤติกรรมการป้องกันการสูดดมสารระเหยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของประครองศรี แซ่เต็ง (2531 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า กลุ่มตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 3 ตัวแปร เรียงลำดับ

ความสำคัญ ในการทำนายจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้ยาเสพติดของนักเรียน
เพศ และการใช้ยาเสพติดของเพื่อนสนิท

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง
มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจ
เนื่องมาจาก เกิดสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เพศชายและเพศหญิงต้องสนใจ
กับปัญหาสังคม และต่างก็สำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนในการดูแลตนเองและ
ครอบครัวให้ห่างไกลสิ่งเสพติด ซึ่งจากการที่นักศึกษาทางไกลเพศชายและนักศึกษา
ทางไกลเพศหญิงได้ศึกษาความรู้เรื่องสิ่งเสพติด ทำให้ทราบถึงอันตรายของสิ่งเสพติด
และแนวทางป้องกัน ตลอดจนนักศึกษาทางไกลได้เข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ของ
โครงการป้องกันสิ่งเสพติด ที่เปิดโอกาสให้มีการดำเนินงานร่วมกันโดยไม่จำกัดเพศ
มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติด
ประกอบกับนักศึกษาทางไกลอยู่ในช่วงวัยเดียวกัน จึงทำให้นักศึกษาทางไกลที่มีเพศ
ต่างกันมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ
การศึกษาของวีรวรรณ สุธีโรกราส (2536 : 96) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ
การต่อต้านการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
พบว่า ตัวแปรเพศไม่มีอิทธิพลทำให้ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดแตกต่างกัน ส่วน
นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิง มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในด้านความรู้และ
ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ
พิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่านักศึกษาทางไกลหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อ
สิ่งเสพติดสูงกว่านักศึกษาทางไกลชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาทางไกลหญิง
เป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อนมากกว่าเพศชาย และในสังคมไทย ยังมีค่านิยมใน
การอบรมเลี้ยงดูลูกผู้หญิงให้มีความประพฤติ กิริยามารยาท ความเป็นอยู่ รวมทั้ง
เจตคติที่ถูกต้อง และอยู่ในกรอบขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของสังคมโดยมี
การสั่งสอนกันต่อ ๆ มา นอกจากนั้นการศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษา ทำให้นักศึกษา
หญิงมีความเข้าใจในปัญหาสิ่งเสพติด พร้อมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของ
สิ่งเสพติดเป็นอย่างดีและสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการ

ศึกษาของจิราภรณ์ สุทธิสานนท์(2529 : 81) ที่ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ที่มีอายุต่างกัน คือ ต่ำกว่า 18 ปี อายุ 18 - 25 ปี อายุสูงกว่า 25 ปี พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี อายุ 18 - 25 ปี และต่ำกว่า 18 ปี มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกสูงกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 18 - 25 ปี และอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี อยู่ในวัยที่มีอายุมากพอสมควร มีประสบการณ์และความยังคิดมากกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 18 - 25 ปี และอายุต่ำกว่า 18 ปี จึงสามารถนำความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับสิ่งเสพติดนำไปสู่ความตระหนักและมีการใคร่ครวญได้ดีกว่า ส่วนนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 18 - 25 ปี และต่ำกว่า 18 ปี อยู่ในวัยรุ่นมีประสบการณ์และความยังคิดน้อยกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี อีกทั้งเป็นวัยที่อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง และอยากเป็นจุดเด่นในกลุ่มเพื่อนฝูง จากอิทธิพลดังกล่าว จึงส่งผลให้นักศึกษาทางไกลที่มีอายุสูงกว่า 25 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดในเชิงนิมานหรือเจตคติทางบวกสูงกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 18 - 25 ปี และอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิรมล เปลี่ยนจรรยา (2530 : 75) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้กัญชาและสารระเหยของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร : การเรียนรู้ทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนเริ่มใช้สารระเหยครั้งแรกเมื่ออายุ 14 ปี ส่วนด้านความรู้และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม นักศึกษามีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน คือ ต่ำกว่ามัธยมศึกษาและมัธยมศึกษาขึ้นไป พบว่า นักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ถึงแม้ว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา หรือมัธยมศึกษาขึ้นไป จะให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดและให้แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมแก่นักศึกษาแล้วก็ตาม แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้ว นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ได้ใช้เวลาในแต่ละวันนั้น อยู่ในสังคมมากกว่าอยู่ที่บ้าน ได้มีโอกาสร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนในวัยใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นช่วงของวัยรุ่นที่มักจะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน ดังคำกล่าวของ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2537 : 67) ที่กล่าวว่า เพื่อนร่วมวัยมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก วัยรุ่นทั้งชายและหญิงมีความต้องการทำอะไรทุกอย่างเหมือนเพื่อนมักจะคบเพื่อนที่มีความสนใจ มีค่านิยมและมีความประพฤติในแนวเดียวกัน ดังการศึกษาของนิรมล เปลี่ยนจรรยา (2530 : 139) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้กัญชาและสารระเหยของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร: การเรียนรู้ทางสังคม พบว่า สาเหตุการใช้สารระเหยครั้งแรก เพราะเพื่อนชวนและเลียนแบบบุคคล

2.4 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลที่นักศึกษา มีอาชีพต่างกัน คือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขายและอาชีพรับราชการ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน เมื่อทดสอบ

ความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับราชการ มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกเชิงนิมานหรือเจตคติทางบวกสูงกว่านักศึกษาทางไกล ที่มีอาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย ไม่ได้ประกอบอาชีพและอาชีพรับจ้าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับราชการ มีความตระหนัก ความรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่การงานของตนเป็นอย่างดี ประกอบกับนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับราชการได้รับความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเสพติดในหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ จึงทำให้มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติในเชิงนิมานสูงกว่านักศึกษาทางไกลในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ

ส่วนการเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลด้านความรู้ และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาทางไกลได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด จากการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารอย่างกว้างขวางจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ วิทยุ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จากองค์กรของรัฐบาลและเอกชนทำให้นักศึกษาทางไกลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้นักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาบัญชา ดาวกระจาย (2539 : 167) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของดวงแข จงเจริญ (2540 : 95) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกลที่มีต่อโรคเอดส์ ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อโรคเอดส์ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลที่นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่าและคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00 พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาทางไกลที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00 มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดในเชิงนิมิตสูงกว่านักศึกษาทางไกลที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่านักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่า จะมีสติปัญญา ความสนใจใฝ่รู้ ความตั้งใจ การหมั่นฝึกฝนแตกต่างไปจากนักศึกษาทางไกล ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิวรรณ สุธีไกรลาศ (2536 : 41) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติดมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของอารีย์ เงินแยม (2539 : 111) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันการสูดดมสารระเหยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยแตกต่างกัน

2.6 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน คือ ไม่มีรายได้ รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และมีรายได้ต่อเดือน 5,000 บาทขึ้นไป พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกล มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล ไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันได้ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีทุนการศึกษา เพื่อช่วยเหลือนักเรียนและนักศึกษา รวมทั้งมีโครงการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด มีกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้ร่วมกันทำ เช่น กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การแข่งขันกีฬาระดับศูนย์

บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต การแข่งขันกีฬาระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานครทั้ง 4 ศูนย์ รวมทั้งการแข่งขันกีฬาการศึกษานอกโรงเรียนระดับประเทศ เพื่อต่อต้านสิ่งเสพติด นอกจากนี้ นักศึกษาทางไกลยังได้รับข่าวสาร การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดอย่างกว้างขวางจากแหล่งความรู้ ต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ วารสาร สิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณาเกี่ยวกับการต่อต้าน สิ่งเสพติดต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วไป ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด เท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่ง เสพติดในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอารีย์ เงินแยม (2539 : 113) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันการสูดดมสารระเหยของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะ ทางเศรษฐกิจต่างกัน มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหย ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของอารีรัตน์ พันธุ์ทอง (2535 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการใช้แรงสนับสนุน ทางสังคมในการบำบัดรักษาผู้เสพติดสารระเหย โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัด ปทุมธานี พบว่า ผู้เสพติดสารระเหยมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นด้านทัศนคติเกี่ยวกับ สารระเหยและการปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ ภายหลัง จากการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4 ครั้งนี้ มีประเด็นที่เสนอแนะดังนี้

1.1 กระทรวงศึกษาและกรมการศึกษานอกโรงเรียนน่าจะพิจารณา

หลักสูตรให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการให้การศึกษาอบรม และการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษาเพศชายมากกว่าเพศหญิง

1.2 ควรจัดการศึกษา อบรม สัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน

ปัญหาสิ่งเสพติดให้แก่นักศึกษาที่มีอายุน้อย หรืออยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้ มีประสบการณ์น้อยและยังรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จะได้มีความรู้และรู้จักการป้องกันการ ติดสิ่งเสพติดได้

1.3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด การป้องกันสิ่งเสพติด การแพร่ระบาดและอันตรายจากสิ่งเสพติด ให้แก่นักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง ไม่ได้ ประกอบอาชีพ อาชีพค้าขายและเกษตรกรรม รวมทั้งนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า ให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจและการแก้ไข ปัญหา โดยการประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าวสาร เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกัน การแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยอาจจัดทำเป็นเอกสาร แผ่นพับ แผ่นปลิว รวมทั้งขอความร่วมมือจากสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ

ซึ่งอาจจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างไปจากกลุ่มเดิม เช่น กลุ่ม ผู้นำชุมชน นักศึกษากลุ่มสนใจ และกลุ่มนักศึกษาระดับที่สูงกว่า

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดในตัวแปรอื่น ๆ เช่น

วิธีการเรียน สถานภาพสมรส ฐานะของผู้ปกครองและสถานศึกษาที่ต่างสังกัดกัน

2.3 ควรศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด โดยใช้วิธีการหรือเครื่องมืออื่น ๆ

เช่น การศึกษารายกรณี หรือแบบสัมภาษณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤษณชัย ชนะวิเศษ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประเสริฐ นูนาปี เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานี
ตำรวจนครบาลมีนบุรี เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ.2540.

✓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. สำนักงาน กรอบทิศทางการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติดในปิงบประมาณ 2540. กรุงเทพฯ : สำนักนายก
รัฐมนตรี, 2540.

_____. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : กองป้องกันยาเสพติด
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ม.ป.ป.

_____. มาตรการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กรุงเทพฯ : สำนักนายก
รัฐมนตรี, 2527.

✓ _____. รายงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทยประจำปี 2534.
กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.

_____. รายงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย ประจำปี
งบประมาณ 2539. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540.

✓ _____. เอกสารเผยแพร่เรื่องแนวโน้มการแพร่ระบาดของยาเสพติดกรณีสารระเหย.
กรุงเทพฯ : กองบำบัดยา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด, 2538.

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

✓ ชูชีพ อ่อนโคกสูง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : วรุณการพิมพ์, 2518.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์
หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ไชยยศ เหมะนันทะ. ปัญหายาเสพติด : การศึกษาและวิเคราะห์ในแง่กฎหมาย. งานวิจัยลำดับที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ดวงแข จงเจริญ. การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิธีเรียนทางไกล ที่มีต่อโรคเอดส์ ในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. จัดสำเนา.

นิธิกา สุวนิช. การศึกษารายกรณีของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดคลินิกยาเสพติด 8 ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. จัดสำเนา.

นิรมล เปลี่ยนจรรยา. การใช้กฎหมายและสารระเหยของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร : การเรียนรู้ทางสังคม. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2530. จัดสำเนา.

นิออน กลิ่นรัตน์ และปรีชา กลิ่นรัตน์. รายงานการวิจัยเรื่องความเข้าใจในการป้องกันตนให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออก. เชียงเหนือ. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

✓ บัญชา ดาวกระจาย. พฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. จัดสำเนา.

บุญสม มาร์ติน และ สำออง พ่วงบุตร. สุขภาพ (พ.203 - พ.204). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2528.

ปัทมา กาญจนวงษ์. การรับรู้ปัญหาสุขภาพและการดูแลตนเองของเยาวชนที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536. จัดสำเนา.

- ✓ ประคองศรี แซ่เต็ง. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เจตคติ ต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
สกลนคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2531.อัดสำเนา.
- ✓ ประไพศรี ช่อนกลิ่น และคนอื่น ๆ. การป้องกันและควบคุมการใช้สารเสพติดใน
นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่มีปัญหาในโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 แห่ง จังหวัด
เชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.
- ✓ ปรีชา จำปารัตน์. ข้อคิดเห็นในการดำเนินงานป้องกันการเข้ายาในทางที่ผิด.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด,
2522. เอกสารโรเนียว.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แนวทางป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2538.
- _____. แผนป้องกันสารเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2540 – 2544).
กรุงเทพฯ : องค์การคำครุสภา, 2539.
- “พระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2528,” ใน กฎหมายยาเสพติดฉบับ
มาตรฐาน. หน้า 37. กรุงเทพฯ : นิติบรรณ, 2528.
- มาณี สมิตสัมพันธ์ และคนอื่น ๆ. ค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอน
ปลายเกี่ยวกับการติดยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และ
มนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522.
- ยุพา วิสุทธิโกศล. “การติดสารเสพติด,” วารสารแนะแนว. 18(19) : กุมภาพันธ์ –
มีนาคม 2527.
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. การวัดทัศนคติเบื้องต้น. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533. อัดสำเนา.
- ลิขิต เทอดสัถร์ศักดิ์. การพัฒนามาตรการและองค์กรเพื่อแก้ปัญหาเสพติด.
เอกสารการวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 27
ประจำปีการศึกษา 2527 - 2528. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2528.

- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพร, 2528.
- ✓ วิวรรณ สุธีรไกรลาศ. ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการยาเสพติด ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์. วท.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ✓ ศักดิ์ สุนทรเสณี. เจตคติ. กรุงเทพฯ : ดีดีบุ๊คส์โตร, 2531.
ศึกษาธิการ, กระทรวง. รายงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่ม
นักเรียนไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- ✓ สงวนศรี วิรัชชัย. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท ศึกษาพร จำกัด,
2527.
สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย,สภา.ข่าวสารศูนย์ประสานงานกลางองค์การเอกชน
ต่อต้านยาเสพติด. กรุงเทพฯ : 2528.
- ✓ สนิท สมัครการ และคนอื่น ๆ. พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่ม
สาวไทย. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530.
- สุพัฒน์ ธีระเวชเจริญชัย. ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บริษัท
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2536.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2537.
- ✓ สมชาย มัชฌิมาทัศน์. ผลการเรียนรู้การป้องกันยาเสพติดให้โทษในวิชาสุขศึกษาของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีเรียนจากสไลด์ที่มีภาพอย่างเดียว
และสไลด์แบบต่าง ๆ ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ✓ เหม ทองชัย. ทัศนคติเชิงเสมอภาคของเยาวชนเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร.
ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

- ✓ อรเพ็ญ นาควัชร. ปัญหาสิ่งเสพติดและการควบคุม. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ช้างเผือก, 2525.
- ๐ อรวรรณ หุ่นดี. ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.
- ✓ อรสา โพธิ์ทอง. ความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ✓ อารีย์ เงินแย้ม. พฤติกรรมกำบังกั้นการสูดดมสารระเหยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- ✓ อาริรัตน์ พันธุ์ทอง. ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการใช้แรงสนับสนุนทางสังคมในการบำบัดรักษาผู้เสพติดสารระเหย โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535. อัดสำเนา.
- ✓ อำนาจ อินทุภูติ. “สารจาก ศอศ. เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดประจำปี 2537,” ข่าวสารศูนย์ประสานงานกลาง องค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด. 18(3) : 1 ; พฤษภาคม-มิถุนายน 2537.
- Allport, W. Gordon. “Attitude,” in C. Murctiesson, Handbook of Social Psychological. Worcester, Mass : Clark University Press, 1935.
- Botvin, G.J. “Substance Abuse Prevention Research : Recent Devenlopments and Future Directions,” Journal of School Health. 56(9) : 369-374 ; November, 1986.
- Brown, M.J. “Differences in Attitudes of Public School Student toward Selected Drugs and the Relationship between These Attitudes and Knowledge”. Dissertation Abstracts International. 32(7) : 3752-53-A ; January, 1979.

- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3 rd ed. New York : Harper, 1970.
- Encore. About Preventing Drug Abuse. A Scriptographic Booklet. South Deerfield : Chaming L. Bete Co., 1987.
- Feinstein, Levy S. "An Investigation of Illicit Presecption Over the Counter Drugs Use In Undergraduate Student Population." Dissertation Abstracts International. 38 : 5935-A ; April,1978.
- Ginsberg, I.J. and J.R. Greenley. "Competing Theories of Marijuana Use : A Longitudinal Study," Journal of Health and Social Behavior. 19 : 23 – 34 ; March, 1978.
- Good, Carter V. and others. Dictionary of Education. New York : McGraw – Hill Book Company, 1973.
- Hill, M. Drug Use, Misuse, Abuse : Guidance for Families. Third printing. U.S.A. The Public Affairs Committee Inc., 1987.
- Hillgard, Earnest Ropiquet. Introduction to Psychology. 3 rd ed. New York : Harcourt Brace – world Inc., 1962.
- Johnson. E.M. and others. "Theories and Models Supporting Prevention Approaches to Alcohol Problems among Youth," Public Health Report. 103(6) : 578 – 586 ; November – December, 1988.
- Kendler, Howard H. Basic Psychology. California : W.A. Benjamin Inc.,1974.
- Kretch, D. and Crutchfield, A.S. Theory and Problem in Social Psychology. New York : McGraw – Hill, 1948.
- Likert, Renis. "A Technique for the Measurement of Attitudes." in Archives of Psychology. 140 ; 1932.
- Lindzey, G. and E, Aronson. Handbook of Social Psychology. vol.1. 3 rd ed. New York : Random House, 1985.

- Newcomb, T.M. Social Psychology. New York : The Dryden Press, 1954.
- Rokeach, Milton. Beliefs, Attitudes and Values. San Francisco
Jossey – Bess, 1970.
- Stokely, Barbara L. “An Evolution of a School Community Team for the Primary Prevention of Drug Abuse,” Dissertation Abstracts. 38 : 6026 – 6027;
– A, April, 1978.
- Thurstone, L. L. Theory and Measurement. New York : John Wiley and Sons.
1976.
- Triandis, Harry C. Attitude and Attitude Change. New York : John Wiley Son
Inc., 1971.
- Whiddon, Thomas Roney. “A Comparative Study of Drug Knowledge,
Attitudes toward Drugs, and Use of Drugs among Twelfth Grade
Students in Class 1,2 and 3 Schools in Western Montana.”
Dissertation Abstracts International. 34(6) : 3426-A; December, 1975.
- Wright, D. The Psychology of Moral Behavior. Middlessex England :
Penguin Book Ltd., 1975.
- Yamane, Taro. Statistics An Introductory Analysis. 3 rd. ed., New York :
Harper And Row. 1969.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644
ที่ ทม 1007/ ๒55 วันที่ 30 ธันวาคม 2540
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องจาก นายประเสริฐ นูนาบี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ
นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4" ทั้งนี้
อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
การวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/๒15๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เนื่องจาก นายประเสริฐ นานาปี นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ
นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4" ทั้งนี้
อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญ นายมนตรี วิริยะ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 ว. เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/ ๑๐๐๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 มกราคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน นายประเสริฐ ดันสกุล

เนื่องจาก นายประเสริฐ นูนาปี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ
นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4" ทั้งนี้
อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เถวัลย์ ประธาน

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/ 100 ๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 มกราคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4

เนื่องจาก นายประเสริฐ นูนาบี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ
นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4" ทั้งนี้
อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการ

มีความประสงค์จะขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากหัวหน้าศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียน เขตลาดกระบัง, มีนบุรี, ปิงกุ้ง และหนองจอก โดยขอให้นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศธ 0416.04.02/ว.1๒

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมโนบุรี
87/10 ซอยสุขเนตร ถนนสุวินทวงศ์
แขวงมโนบุรี เขตมโนบุรี กทม.10510

๒ กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าครูประจำกลุ่มทางไกลทุกกลุ่มในเขตมโนบุรี

ด้วย นายประเสริฐ นานาบี นิสิตระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4" ในการนี้ได้ขอความร่วมมือจากกลุ่มนักศึกษาวิธีเรียนทางไกลที่อยู่ในเขตมโนบุรีตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมโนบุรีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์กลุ่มทางไกลที่มีนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามข้อมูลต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ คุปต์จิต)

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมโนบุรี

โครงการจัดศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

โทร.5176720,5176774 ต่อ 121

ที่ ศธ 0416.0401/ ๓๑

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบึงกุ่ม
999 ถนนบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กทม 10240
(อยู่ในบริเวณสำนักงานเขตบึงกุ่มอาคาร 2 ชั้น)

๓ กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการขอข้อมูลจากนักศึกษา

เรียน หัวหน้าครูประจำกลุ่ม ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบึงกุ่มทุกท่าน

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่านายประเสริฐ นูนาบี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4” ประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูล โดยการตอบแบบสอบถาม

ในการนี้ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบึงกุ่ม จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดได้อำนวยความสะดวก และให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดังกล่าวข้างต้นเพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ เมาระพงษ์)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ ฯ ปฏิบัติราชการในหน้าที่
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบึงกุ่ม

ที่ ศธ.0416.04.04/32

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเขตหนองจอก
โรงเรียนนักคิดนรเศรษฐ หมู่ที่ 2 คลองแสนแสบ
แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กทม.10530

4 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล

อ้างถึง หนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ทม 1007/009

ลงวันที่ 5 มกราคม 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์
จะขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตหนองจอก
ในการให้นักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอบแบบ
สอบถามของนายประเสริฐ นุนาบี นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ตั้งความจำแล้วนั้น

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตหนองจอก ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็น
ประโยชน์ต่อทางการศึกษาและเป็นข้อมูลในการจัดทำปฏิญานพันธ์ ระดับปริญญาโท จึงเรียนให้
ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล กรุณาให้นักศึกษาทางไกลระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ 2541

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามดังกล่าวด้วย
จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชิต อุดรพิพัฒน์)

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว

ปฏิบัติราชการในหน้าที่

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตหนองจอก

โครงการการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเขต

โทร 543- 1666

ที่ ศธ 0416.0403/๒๒

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตลาคกระบึง
อาคารอำนวยการชั้น เมก้าฟาโรงเรียนพรตพิทยพยัต
หมู่ 2 แขวงลาคกระบึง เขตลาคกระบึง กทม. 10520

4 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอมติคณะกรรมการคัดเลือกการดำเนินงาน

เรียน หัวหน้ากลุ่มทุกกลุ่ม ในสพ.ลาคกระบึง

ด้วยนายประเสริฐ นุณปี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่องการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตลาคกระบึง โดยขอให้นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทุกกลุ่มตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ต่อไป

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตลาคกระบึง จึงเรียนมาเพื่อให้ความอนุเคราะห์ด้วยและขอ
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมนึก โกศลจิตร์)
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตลาคกระบึง

โครงการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

โทร. 01-8447198

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัย

1. รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. อาจารย์ไมตรี วิริยะ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 จ.
กองป้องกันสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. อาจารย์ประเสริฐ ตันสกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันสารเสพติดและโรคเอดส์
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

เรื่อง

การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกลระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพราะถ้าขาดข้อใดข้อหนึ่ง จะทำให้แบบสอบถามฉบับนี้ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำผลไปวิเคราะห์ได้

คำชี้แจง สิ่งเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุที่ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อยๆ มีอาการขาดยาในที่นี้หมายถึง เฉพาะสิ่งเสพติดที่ระบาดในสถานศึกษา 6 ชนิด คือ เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย บุหรี่ และสุรา

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด ขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด คำตอบของนักศึกษาจะไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาใดๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวม และสังคม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ในข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ
 - () ต่ำกว่า 18 ปี
 - () 18 – 25 ปี
 - () สูงกว่า 25 ปี
3. การศึกษาของผู้ปกครอง
 - () ต่ำกว่ามัธยมศึกษา
 - () มัธยมศึกษาขึ้นไป
4. อาชีพของนักศึกษา
 - () ไม่ได้ประกอบอาชีพ
 - () รับจ้าง
 - () เกษตรกรรม
 - () ค้าขาย
 - () รับราชการ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - () คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 หรือต่ำกว่า
 - () คะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.00
6. รายได้ต่อเดือน
 - () ไม่มีรายได้
 - () ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - () 5,000 บาท ขึ้นไป
7. ท่านเคยลองเสพสิ่งเสพติดมาก่อนหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย
8. ถ้ายังไม่เคยลอง ท่านคิดว่าท่านจะลองไหม
 - () จะลอง
 - () ไม่ลอง
 - () ยังไม่แน่ใจ

9. ถ้ามีเพื่อนมาชักชวนให้ลองเสฟ ท่านจะอย่างไร
- () ลองเสฟ
 - () ปฏิเสธคำชักชวน
 - () ยังไม่แน่ใจ
10. บ้านของท่านอยู่ในแหล่งที่มีการเสฟสิ่งเสฟติดหรือไม่
- () อยู่
 - () ไม่อยู่
 - () ไม่ทราบ
11. ท่านทราบแหล่งจำหน่ายสิ่งเสฟติดหรือไม่
- () ทราบ
 - () ไม่ทราบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด

กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบ้างแต่ไม่มากนัก

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	สิ่งเสพติด เมื่อเสพแล้วเกิดการติด ต้องเสพเพิ่มปริมาณมากขึ้น.....					
2.	การเสพลสิ่งเสพติดเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติ.....					
3.	เฮโรอีน เสพเพียงครั้งเดียวก็ติดได้.....					
4.	เฮโรอีนบริสุทธิ์เป็นผงสีขาวละเอียด ไม่มีกลิ่นรสขมจัด.....					
5.	การเสพลเฮโรอีนโดยใช้เข็มร่วมกันทำให้ติดเอดส์ได้.....					
6.	การเสพลกัญชาในปริมาณสูงจะทำให้ประสาทหลอน.....					
7.	ผู้เสพลกัญชาจะแยกตัวออกจากสังคม.....					
8.	การเสพลกัญชานำไปสู่การติดเฮโรอีน.....					
9.	แอมเฟตามีน(ยาบ้า) มีการแพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา.....					
10.	ผู้ที่เสพลยาบ้าเมื่อหมดฤทธิ์ยาจะเกิดอาการซึม.....					
11.	การเสพลยาบ้าทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า.....					
12.	การใช้สารระเหยทำให้เกิดอาการเดินโซเซ ควบคุมตนเองไม่ได้.....					
13.	ผู้เสพลสารเสพติดมักเป็นเยาวชนอายุน้อยกว่า 25 ปี.....					
14.	ผู้เสพลสารระเหยโดยใช้สำลีห่อด้วยผ้าเช็ดหน้าฝ่ามือจะไหม้เป็นสีน้ำตาล.....					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15.	การสูบบุหรี่หรือรับสารจากบุหรี่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด.....					
16.	การสูบบุหรี่เป็นการบั่นทอนสุขภาพ.....					
17.	การสูบบุหรี่นำไปสู่การเสพติดประเภทอื่น...					
18.	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีโทษมากกว่ามีประโยชน์.....					
19.	การดื่มสุราเป็นสาเหตุหนึ่งของการทะเลาะวิวาท....					
20.	การดื่มสุราขณะขับรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย.....					
21.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจที่เห็นสังคมรอบข้างมีแต่สิ่งเสพติด.....					
22.	ข้าพเจ้ารู้สึกอยากทำลายสิ่งเสพติดทุกครั้งที่พบ.....					
23.	ผู้ที่ติดเฮโรอีนสามารถเลิกเสพติดและกลับเป็นคนดีได้.....					
24.	ผู้ที่ค้าฝิ่นขาวเป็นผู้ที่เห็นแก่ตัว.....					
25.	การติดฝิ่นขาวทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน...					
26.	เมื่อเห็นเพื่อนสูบกัญชาอยากลองสูบบ้าง.....					
27.	คนที่สูบกัญชาจะมีอารมณ์ดี.....					
28.	การลองสูบกัญชาครั้งเดียวไม่ทำให้ติด.....					
29.	การเสพยาบ้าทำให้สมองปลอดโปร่ง.....					
30.	คนทั่วไปมีความรู้สึกที่ผู้ติดยาบ้าเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ.....					
31.	การเสพยาบ้าทำให้ทำงานมีรายได้เพิ่มมากขึ้น.....					
32.	ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นห่วงช่างทาสีที่ไม่รู้จักหลีกเลี่ยงสารระเหย.....					
33.	ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่เพื่อนในกลุ่มสูดดมกาว.....					
34.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้ติดกาว.....					
35.	การลองสูบบุหรี่บ่อยครั้งจะเกิดความเคยชิน ทำให้ติดบุหรี่ได้.....					
36.	ข้าพเจ้ารู้สึกแสบมากเมื่อสูบบุหรี่.....					

ข้อ	ข้อความ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
37.	การสูบบุหรี่ช่วยผ่อนคลายความเครียด.....					
38.	งานเลี้ยงใดไม่มีการดื่มสุรา งานเลี้ยงนั้นไม่สนุก....					
39.	การดื่มสุราเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นผู้ใหญ่...					
40.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงออกเมื่อได้ดื่มสุรา.....					
41.	การเล่นกีฬาเป็นการใช้เวลาว่างให้พ้นสิ่งเสียดัด....					
42.	การติดสิ่งเสียดัดสามารถทำให้คนเป็นอาชญากร ได้ง่าย.....					
43.	นักศึกษาควรย้ายที่อยู่ ถ้ารู้ว่าอยู่ในชุมชนที่มีการ เสพยาเฮโรอีน.....					
44.	ถ้าเพื่อนสนิทติดเฮโรอีนข้าพเจ้าจะพาเขาไปรักษา.					
45.	นักศึกษาควรเตือนเพื่อนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับ เฮโรอีน.....					
46.	ข้าพเจ้าควรเลิกคบเพื่อนที่ไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่.....					
47.	ถ้าข้าพเจ้ารู้ว่ามีคนติดกัญชาในชุมชน จะแจ้ง เจ้าหน้าที่จับกุมทันที.....					
48.	นักศึกษาไม่ควรไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ติดกัญชา.....					
49.	ข้าพเจ้าปฏิเสธทันทีที่เพื่อนชวนให้ลองเสพยาบ้า...					
50.	นักศึกษาควรชวนเพื่อนไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับ อันตรายของยาบ้า.....					
51.	ข้าพเจ้าไม่กลัวเพื่อนโกรธ ถ้าไม่ลองเสพยาบ้าที่ เพื่อนแนะนำ.....					
52.	นักศึกษาควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ ระบาดของสารระเหย.....					
53.	สารระเหยช่วยลดความน่าเบื่อหน่ายของชีวิต.....					
54.	นักศึกษาจะมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาการสุด ดมสารระเหย ต่อเมื่อคนใกล้ชิดติดสารระเหย.....					
55.	ไม่กล้าขัดใจเพื่อนเมื่อถูกชวนให้ลองสูบบุหรี่.....					
56.	ถ้าเพื่อนไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่จะไม่ยอมพูดคุยด้วย....					
57.	การสูบบุหรี่เป็นการเผาผลาญทรัพย์สินตนเอง.....					
58.	นักศึกษาควรใช้เวลาว่างเล่นกีฬาดีกว่านั่งดื่มสุรา...					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
59.	การดื่มสุราก่อนรับประทานอาหารช่วยให้เจริญอาหาร.....					
60.	การดื่มสุรารวันละนิด จิตแจ่มใส.....					

ภาคผนวก ง

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด

ผู้วิจัยได้กำหนดให้แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดทั้ง 60 ข้อ มีข้อความ 2 ลักษณะ คือ ข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อความ	ลักษณะข้อความ
1.	สิ่งเสพติด เมื่อเสพแล้วเกิดการติด ต้องเสพเพิ่มปริมาณมากขึ้น.....	ข้อความเชิงบวก
2.	การเสพสิ่งเสพติดเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติ.....	ข้อความเชิงบวก
3.	เฮโรอีน เสพเพียงครั้งเดียวก็ติดได้.....	ข้อความเชิงบวก
4.	เฮโรอีนบริสุทธิ์เป็นผงสีขาวละเอียด ไม่มีกลิ่นรสขมจืด.....	ข้อความเชิงบวก
5.	การเสพเฮโรอีนโดยใช้เข็มร่วมกันทำให้ติดเอตส์ได้.....	ข้อความเชิงบวก
6.	การเสพกัญชาในปริมาณสูงจะทำให้ประสาทหลอน.....	ข้อความเชิงบวก
7.	ผู้เสพกัญชาจะแยกตัวออกจากสังคม.....	ข้อความเชิงบวก
8.	การเสพกัญชานำไปสู่การติดเฮโรอีน.....	ข้อความเชิงบวก
9.	แอมเฟตามีน(ยาบ้า) มีการแพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา.....	ข้อความเชิงบวก
10.	ผู้ที่เสพยาบ้าเมื่อหมดฤทธิ์ยาจะเกิดอาการซึม.....	ข้อความเชิงบวก
11.	การเสพยาบ้าทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า.....	ข้อความเชิงลบ
12.	การใช้สารระเหยทำให้เกิดอาการเดินโซเซ คบคมุตนเองไม่ได้.....	ข้อความเชิงบวก
13.	ผู้เสพสารเสพติดมักเป็นเยาวชนอายุน้อยกว่า 25 ปี	ข้อความเชิงบวก
14.	ผู้เสพสารระเหยโดยใช้สำลีห่อด้วยผ้าเช็ดหน้าฝามือจะไหม้เป็นสีน้ำตาล.....	ข้อความเชิงบวก
15.	การสูบบุหรี่หรือรับสารจากบุหรี่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด.....	ข้อความเชิงบวก
16.	การสูบบุหรี่เป็นการบั่นทอนสุขภาพ.....	ข้อความเชิงบวก
17.	การสูบบุหรี่นำไปสู่การเสพสิ่งติดประเภทอื่น.....	ข้อความเชิงบวก
18.	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีโทษมากกว่ามีประโยชน์	ข้อความเชิงบวก

ข้อ	ข้อความ	ลักษณะข้อความ
19.	การดื่มสุราเป็นสาเหตุหนึ่งของการทะเลาะวิวาท....	ข้อความเชิงบวก
20.	การดื่มสุราขณะขับรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย.....	ข้อความเชิงบวก
21.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจที่เห็นสังคมรอบข้างมีแต่สิ่ง เสพติด.....	ข้อความเชิงบวก
22.	ข้าพเจ้ารู้สึกอยากทำลายสิ่งเสพติดทุกครั้งที่พบ.....	ข้อความเชิงบวก
23.	ผู้ที่ติดเฮโรอีนสามารถเลิกเสพและกลับเป็นคนดีได้.	ข้อความเชิงบวก
24.	ผู้ที่ค้าผงขาวเป็นผู้ที่เห็นแก่ตัว.....	ข้อความเชิงบวก
25.	การติดผงขาวทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน...	ข้อความเชิงบวก
26.	เมื่อเห็นเพื่อนสูบกัญชาอยากลองสูบบ้าง.....	ข้อความเชิงลบ
27.	คนที่สูบกัญชาจะมีอารมณ์ดี.....	ข้อความเชิงลบ
28.	การลองสูบกัญชาครั้งเดียวไม่ทำให้ติด.....	ข้อความเชิงลบ
29.	การเสพยาบ้าทำให้สมองปลอดโปร่ง.....	ข้อความเชิงลบ
30.	คนทั่วไปมีความรู้สึกว่าคุณที่ติดยาบ้าเป็นบุคคลที่ไม่ น่าไว้วางใจ.....	ข้อความเชิงบวก
31.	การเสพยาบ้าทำให้ทำงานมีรายได้เพิ่มมากขึ้น.....	ข้อความเชิงลบ
32.	ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นห่วงช่างทาสีที่ไม่รู้จักหลีกเลี่ยง สารระเหย.....	ข้อความเชิงบวก
33.	ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่เพื่อนในกลุ่มสูดดมกาว.....	ข้อความเชิงบวก
34.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับ ผู้ติดกาว.....	ข้อความเชิงบวก
35.	การลองสูบบุหรี่บ่อยครั้งจะเกิดความเคยชิน ทำให้ ติดบุหรี่ได้.....	ข้อความเชิงบวก
36.	ข้าพเจ้ารู้สึกแถมมากเมื่อสูบบุหรี่.....	ข้อความเชิงลบ
37.	การสูบบุหรี่ช่วยผ่อนคลายความเครียด.....	ข้อความเชิงลบ
38.	งานเลี้ยงใดไม่มีการดื่มสุรา งานเลี้ยงนั้นไม่สนุก....	ข้อความเชิงลบ
39.	การดื่มสุราเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นผู้ใหญ่...	ข้อความเชิงลบ
40.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงออกเมื่อได้ดื่มสุรา.....	ข้อความเชิงลบ

ข้อ	ข้อความ	ลักษณะข้อความ
41.	การเล่นกีฬาเป็นการใช้เวลาว่างให้พ้นสิ่งเสพติด....	ข้อความเชิงบวก
42.	การติดสิ่งเสพติดสามารถทำให้คนเป็นอาชญากรได้ง่าย.....	ข้อความเชิงบวก
43.	นักศึกษาควรย้ายที่อยู่ ถ้ารู้ว่าอยู่ในชุมชนที่มีการเสพติด.....	ข้อความเชิงบวก
44.	ถ้าเพื่อนสนิทติดเฮโรอีนข้าพเจ้าจะพาเขาไปรักษา.	ข้อความเชิงบวก
45.	นักศึกษาควรเตือนเพื่อนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับเฮโรอีน.....	ข้อความเชิงบวก
46.	ข้าพเจ้าควรเลิกคบเพื่อนที่ไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่.....	ข้อความเชิงบวก
47.	ถ้าข้าพเจ้ารู้ว่ามีคนติดกัญชาในชุมชน จะแจ้งเจ้าหน้าที่จับกุมทันที.....	ข้อความเชิงบวก
48.	นักศึกษาไม่ควรไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ติดกัญชา.....	ข้อความเชิงบวก
49.	ข้าพเจ้าปฏิเสธทันทีที่เพื่อนชวนให้ลองเสพติด.....	ข้อความเชิงบวก
50.	นักศึกษาควรชวนเพื่อนไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับอันตรายของยาบ้า.....	ข้อความเชิงบวก
51.	ข้าพเจ้าไม่กลัวเพื่อนโกรธ ถ้าไม่ลองเสพติด.....	ข้อความเชิงบวก
52.	นักศึกษาควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของสารระเหย.....	ข้อความเชิงบวก
53.	สารระเหยช่วยลดความน่าเบื่อหน่ายของชีวิต.....	ข้อความเชิงลบ
54.	นักศึกษาจะมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาการสูดดมสารระเหย ต่อเมื่อคนใกล้ชิดติดสารระเหย.....	ข้อความเชิงลบ
55.	ไม่กล้าขัดใจเพื่อนเมื่อถูกชวนให้ลองสูบบุหรี่.....	ข้อความเชิงลบ
56.	ถ้าเพื่อนไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่จะไม่ยอมพูดคุยด้วย....	ข้อความเชิงบวก
57.	การสูบบุหรี่เป็นการเผาผลาญทรัพย์สินตนเอง.....	ข้อความเชิงบวก
58.	นักศึกษาควรใช้เวลาว่างเล่นกีฬาดีกว่านั่งดื่มสุรา...	ข้อความเชิงบวก
59.	การดื่มสุราก่อนรับประทานอาหารช่วยให้เจริญอาหาร.....	ข้อความเชิงลบ
60.	การดื่มสุรานั้นอันตรายต่อสุขภาพ.....	ข้อความเชิงลบ

แบบสอบถามที่มีข้อความเชิงบวก มีเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ส่วนแบบสอบถามที่มีข้อความเชิงลบ มีเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนตรงกันข้ามกับแบบสอบถามที่มีข้อความเชิงบวก ดังนี้ คือ

มากที่สุด	ให้	1 คะแนน
มาก	ให้	2 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	4 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5 คะแนน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายประเสริฐ นูนาบี
 เกิด วันที่ 18 ธันวาคม 2500
 สถานที่เกิด แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 49/9 หมู่ที่ 9 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร สำนักเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2516 มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ระดับ 4) โรงเรียนผู้ใหญ่วัดบ้านด่อนนคร
 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ.2519 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร
 พ.ศ.2527 การศึกษามหาบัณฑิต (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 บางแสน จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ.2541 การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

บทคัดย่อ
ของ
ประเสริฐ นูนาปี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อสิ่งเสพติดโดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของนักศึกษาทางไกล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษาทางไกล

กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีการของนิวแมน-คูลส์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาทางไกล มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้อยู่ในเชิงบวก ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอยู่ในเชิงลบ
2. นักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรู้และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาทางไกลที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรู้และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. นักศึกษาทางไกลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ด้านความรู้และด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. นักศึกษาทางไกลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติด ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY ON ATTITUDES TOWARDS NARCOTICS AMONG LOWER
SECONDARY STUDENTS IN THE DISTANCE LEARNING PROGRAM
AT BANGKOK NON FORMAL EDUCATION CENTER IV

AN ABSTRACT
BY
PRASERT NUNABEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 1998

This research had purposes to study attitudes towards narcotic drugs of the distance learning students at the lower secondary level in the Bangkok Metropolitan Nonformal Education center 4 in 3 aspects : Knowledge, feeling and behavioral trend and to compare those as classified by gender, age, parent's education, student's occupation, learning achievement, and student's monthly income.

The samples were 400 distance learning students in the second semester of the academic year 2540 (1997) derived through the multi-stage random sampling. The instrument used in this research was the five – point – scale rating questionnaires. The statistics used for analysing the data were mean, standard deviation, t – test, F – test, and Newman – Kuels Method.

The main research findings were as follows :-

1. The distance learning students had positive attitudes towards narcotic drugs in knowledge but in the feeling and behavioral trend had negative attitudes towards narcotic.

2. The distance learning students with different genders had attitudes towards narcotic drugs in the knowledge with no statistically significant difference but in the feeling and behavioral trend had attitudes towards narcotic with statistically significant difference at the .05 level.

3. The distance learning students with different ages had attitudes toward narcotic drugs in the feeling with statistically significant difference at the .05 level but in the knowledge and behavioral trend had attitudes towards narcotic with no statistically significant difference.

4. The distance learning students with different parent's educational level had attitudes towards narcotic drugs in the knowledge with statistically significant difference at the .05 level but in the feeling and behavioral trend had attitudes towards narcotic with no statistically significant difference.

5. The distance learning students with different occupations had attitudes towards narcotic drugs in the knowledge with statistically significant difference at the .05 level but in the feeling and behavioral trend had attitudes towards narcotic with no statistically significant difference.

6. The distance learning students with different learning achievements had attitudes towards narcotic drugs in the knowledge and feeling aspects with statistically significant difference at the .05 level but in the behavioral trend had attitudes towards narcotic with no statistically significant difference.

7. The distance learning students with different monthly incomes had attitudes towards narcotic drugs in the knowledge, feeling, and behavioral trend aspects with no statistically significant difference.